

# BÁCSMEGYEI NAPLÓ

XXV. évfolyam

Subotica, SZOMBAT, 1924 november 15.

314. szám

Megjelenik minden reggel, ünnep után és hétfőn délben  
Telefon szám: Kiadóhivatal 8-58. . Szerkesztőség 5-10

Előfizetési ár negyedévre 135 dinár

Kiadóhivatal: Subotica, Aleksandrova ul. 1. (Leibach-palota)  
Szerkesztőség: Aleksandrova ul. 4. (Rossin-Foncière-palota)

## A harc tüzeiben

Az a nyilatkozatpárbaj, melyet már talán a tizedik menetben vívnak az ellenzéki s a kormánytámogató pártoknak vezetői s melyben az érvek támadásaival, az emlékek parádjáival s az egymás ellen idézett nyilatkozatok ríposztjaival akarják igazolni, hogy több jogcímük volt és több jogcímük van az uralomhoz, mint ellenfeleiknek, veszélyes és káros küzdelem konturjait bontogatja. Harc, elkeseredett, bőrre és egzisztenciára menő választási küzdelem előtt állunk. A politikai ellenfelek egyforma szívóssággal és egyforma elkeseredéssel küzdenek azért, hogy az ő igazuk kerüljön ki győzelmesen a választási urnákból. Annak lesz igaza, aki a többség lesz s ez a nagyon is reális, nagyon is kézzel fogható győzelem megmozdítja és csatasorba állítja a szembenálló felek teljes harci be rendezését.

Amíg érvek csatáznak érvek ellen, aggodalmak aggodalmak ellen, érzések érzések ellen, amíg a gondolatok és lelkesítő szavak pergőtüzével akarják meghódítani az ellenséges meggyőződést, addig a választási harc a normális keretek között halad s nem veszélyeztet nagyobb érdekeket, mint amilyenek védelmében megindult. De — a rheimsi katedrális tornyát, a góthikus építésznek remekművét arra használták fel a háború alatt, hogy tűzérési megfigyelő-állomást rendezzenek be rajta s a németek felpörkölték a löweni könyvtár kincseit is, mert a mögöje elrejtett ütegek fedezékének nézték. Forradalmat nem lehet rózsavízzel csinálni, de háborút sem lehet szentimentalizmussal megnyerni. És mégis. Azoknak, akik ezt a háborút vívják, nem szabad elfelejteniük, hogy egy hazának a gyermekei s egy hazának a gyermekei sorából kerülnek a győzők és legyőzöttek. A rheimsi katedrális ledönthették, a löweni könyvtárt fölgujthatták a német gránátok, bestiális volt, kulturátlanság volt, vandalizmus volt, de — ellenségnek akartak vele ártani. Amde, amit ebben a háborúban rongáltak a közös nemzeti vagyontól, ami ebben a háborúban pusztul el az erkölcsi, gazdasági és kulturális javak birtokállományából, az közös vesztesége marad győzőnek és legyőzötteknek egyformán.

A polgári szabadságjogok legnagyobb értékei a modern államnak. A gyűlekezési jog, az egyesülési jog, a sajtószabadság évszázados küzdelmeknek, véres szabadságharcoknak, elszánt forradalmaknak eredményei. Akár-

milyen elméletét valljuk is az államhatalomnak, a szabadságok tiszteletben tartása mértéke a demokráciának, gátja az abszolútizmusnak és tartalma annak a jogviszonynak, mely az állam polgárait az állammá szervezett társadalomhoz fűzi.

Akármilyen elszántak is a politikai ellenfelek s akármilyen tekintet nélküliek is a küzdelem eszközeinek megválogatásában, nem szabad, nem lehet megfedkezniük arról, hogy küzdelemben csak szegődik hozzájuk a közmorál segítő ereje, ha nem tévesztik el szemük elől soha az állam legfőbb érdekét. Az állam legfőbb érdeke, a *salus rei publicae* szereljen le minden fegyvert, mely nemcsak az ellenzék soraiban, hanem az ország érdekében is kárt tudna tenni. A háborúban a vörös-kereszt megvédte

az ellenséges támadásoktól a kórházakat és kötöző-helyeket. Az állam legfőbb érdeke vegye most át ennek, a szerény jelvénynek dühörgő ügyük és szuronyrohalmok felett győzedelmeskedő szerepét s vegye oltalma alá a tekintélyek tiszteletét, az alkotmány rendelkezéseit, az alkotmányosság szellemét, a polgári szabadságjogokat s a nemzeti élet értékeit. Még a háborúban sem szabad nagyobb értékeket kockáztatni, mint amennyit a győzelem jelenthet s senki sem vonhatja kétségbe, hogy a polgári társadalomnak nincs nagyobb értéke, mint a jogegyenlőség és szabadság. S már Deák Ferenc megmondta, hogy az állam érdekéért mindent szabad kockáztatni, de az állam érdekét nem szabad kockára tenni senkiért és semmiért.

## Pasic a királynál

Pribicsevics lapja a kormány támogatására hívja föl a kisebbségeket

A belpolitikai életben, mint várható volt, teljesen a választások problémája nyomult előtérbe, s így a politika súlypontja lassanként a vidékre, a kerületekbe terelődik. A fővárosban alig van más, mint miniszter és — képviselőjelölt. A jelöltek valósággal ostrom alatt tartják a vezető politikusokat, mindegyik jó helyre akar kerülni a listán.

Még egyetlen kérdés, amit a választások előtt tisztázni kell: A kormány álláspontját Radicsék ellen tendő intézkedések tekintetében. Erről nap-nap után vannak tanácskozások, úgy látszik azonban, maguk a kormány tagjai sem döntöttek még, mert az elhatározás nyilvánosságra hozatala késik.

Minisztertanács ma nem volt, azonban délelőtt a miniszterelnöki palotában tanácskozást tartottak, a melyen Pasic, Trilkovics, Pribicsevics, Lukinics és Makszimovics belügyminiszter vettek részt. A konferencián minden valószínűség szerint a Radicsék elleni intézkedésekről volt szó. Erre vall az is, hogy Pasic délután három órakor audiencián jelent meg a királynál. Ez volt a miniszterelnök első audienciája betegségéből való felgyógyulása óta.

Audiencián volt a királynál pénteken délelőtt Ninesics külügyminiszter is, aki a külpolitikai helyzetéről s a magyarokkal és olaszokkal folytatott kereskedelmi tárgyalásokról referált.

### Külügyi tárgyalások

Az igazságügyminisztériumban pénteken délelőtt konferencia volt, a melyen Lukinics Edó igazságügyminiszter, Grizogono kereskedelmi miniszter és Ribarsz Ottokár, az Olaszországgal tárgyaló delegáció vezetője vettek részt. A tanácskozáson az Olaszországgal folyó tárgyalások anyagával foglalkoztak és Ri-

barzsának fontos új instrukciókat adtak.

Ninesics külügyminisztert a délelőtti folyamán Okenszki lengyel, Vukareszki bolgár és Riza Kolonja albán követek, valamint Monsignore Pellegrinetti pápai nuncius keresték fel.

### A királyi pár visszaérkezett Beogradba

Sándor király és Mária királyné pénteken délelőtt 11 óra 10 perckor délszerbiai körutjukról visszaérkeztek Beogradba. A pályaudvaron a kormány nevében Sztanics Andrá közlekedésügyi miniszter, Szesevics tábornok, Beograd város katonai parancsnoka, Prica admirális és Lazarevics Manoiló beogradi rendőrfőnök fogadták ünnepélyesen a királyi párt.

A királyi visszatérése után most már előreláthatóan valamivel élénkebb lesz a politikai élet is, miután a kormánynak több intézkedésével eddig várni kellett, mert a király távolléte miatt nem írhatott alá több fontos ukázt és rendeletet. A vajdasági városi főispánok kinevezéséről és a fősolgabírákról szóló ukázok aláírását szombatra várják.

### A közoktatásügyi miniszter új rendeletei

A kormány tagjai közül Pribicsevics Szvetozár közoktatásügyi miniszter lát hozzá legerélyesebben a Davidovics-kormány által kiadott rendeletek visszavonásához. Így a közoktatásügyi miniszter legújabb rendeletével ismét megtiltotta, hogy a középiskolai tanulók a Mária-kongregációknak tagjai lehessenek. A rendelet indokolása szerint az állami iskolák növendékei azért nem léphetnek be a kongregációkba, mert azok felett az állami és iskolai hatóságoknak nincs felügyeleti joguk, az alkotmány pedig egyébként

is megtiltja a diákoknak a vallási és faji (nemzeti) alapon való egyesülést. Egy másik rendeletével a közoktatásügyi miniszter megtiltja a diákoknak olyan sportegyesületekbe való belépését, amelyek separatista, faji, vagy vallási alapon alakultak meg.

### Pribicsevics lapja és a nemzetiségek

A Pribicsevics-párti *Recs* pénteki számában »Nemzeti kisebbségeink« címmel a magyarok és németek politikai szereplésével foglalkozik. A cikk — amelyet minden valószínűség szerint vajdasági ember írt — megállapítja, hogy a magyarok eddig óvatos és körültekintő politikát folytattak, bár nem rendelkeztek képzett, koncepciózus vezérekkel. A túlzott óvatosság ellenére azonban az utóbbi időben mégis elfogagolták magukat. Amikor a blokk vette át a kormányt, lázasan, teljes gőzzel megkezdtek politikai szervezetek léptetését. A régi kuruc- és landsknecht-vér-felforrott a magyarokban és a németekben, mert azt látták, hogy most döntő küzdelem folyik az egységért. A kisebbségek ugyanis nagyon jól tudják, hogy az egységes nemzeti államban csak nemzeti kisebbségek, ha azonban a tartományok, így a Vajdaság autonómiát kapna, döntő politikai faktorraká válhatnak. De elég volt az a hír, hogy a nacionalista blokk veszi át az uralmat, a harcasságuk nyomban alábbszállott a magyaroknak és a németeknek, akik ma ismét a régi opportunitással készülődnek a választásokra.

A cikk továbbiakban kifejti, hogy a nemzetiségeknek, saját nemzeti tulajdonságaik megtartása érdekében is ahhoz kell magukat tartaniok, hogy ezt az államot közreműködésük nélkül, sőt akarataik ellenére alakították át. Rámutat arra, hogy a magyarok és németek helyzete különbözik a vajdasági szerbekétől, akik annak idején is »közjogi egységet« alkottak, akár csak a szászok Erdélyben. Kossuthnak és Deáknak, amikor Erdély egyesítését Magyarországgal keresztülvitték, eszük ágában sem volt, hogy kikérjék a szászok és a szerbek véleményét ebben az életbevágóan döntő kérdésben. A szászok egyébként is mindig a kormánypárthoz tartoztak és csak így tudták megőrizni nemzeti nyelvüket és egyéb jogaikat. Az SHS királyság »utlevélszerinti jugoszlávjai«, ha nem követik a szászok példáját, hiába fognak akkor hivatkozni a szlávok nagylelkűségére és lovaságára.

### A zagrebi kormányzóság likvidálása

A *Hrvat* című zagrebi lap — mint Zagrebből jelentik — vezércikkben foglalkozik a zagrebi kormányzóság likvidálásával. A kormánynak — írja a lap — azért van szüksége erre a likvidációra, mert egyrészt el akarja tüntetni a horvát önállóság utolsó emlékeit is, nagyrészt olyan közigazgatási szervet akar felállítani, amelynek segítségével jobban elnyomhatja a választásra készülő horvát népet.

## Olaszországból kitiltották a Bácsmezei Naplót

**Bosszu az olaszországi szláv képviselők nyilatkozatáért**

Az olaszországi szlávok helyzetét több cikkben ismertette a Bácsmezei Napló. A szlávok Olaszországban nemzetiségi kisebbség s olyan elnyomatásban van részük ami semmiképpen sem válik becsületére Itáliának. Az olaszországi szlávok képviselői több ízben nyilatkoztak is a Bácsmezei Napló hasábjain a fasiszta politika kilengéseiről s a kormány szlávellenes intézkedéseiről. A nemzetiségi kisebbségek testvérsorsra készítetett bennünket arra, hogy a magyar olvasóközönséggel megismertessük az olaszországi szlávok helyzetét s képviselők nyilatkozatait.

Az olasz kormány meg akarta torolni, hogy egyik külföldi lapban olaszországi szlávok nyilatkozhassanak s megtorló intézkedésre készült. Felhasználták egy Fiumében lakó állítólagos magyar embert. Mihályffy Gyulát, akivel feljelentést gyártattak a Bácsmezei Napló ellen. Mihályffy Gyula rejtélyes körülmények közt jutott Fiuméhez s jutott a nevéhez. Igazában Hiller Gyulának hívják s Szekszárdon volt római katolikus kántor, majd később más név alatt Osztiéken zsidótemplomni énekes lett s most Fiumében szerepel mint zenetanár. Ezt az embert használták fel, hogy feljelentsék a Bácsmezei Naplót, mint amelynek cikkei az ő olasz nemzeti érzékenységét sértik s ennek a feljelentésnek alapján vonták meg a postai szállítási jogot a Bácsmezei Naplótól.

Mondanunk sem kell, hogy a Bácsmezei Napló, amelynek minden sorát az emberi szolidaritás gondolata vezeti, nem Olaszország ellen, hanem az olasz elnyomó törekvések ellen írt, s így méltatlanul sújtja az olasz kormány intézkedése. Nem akarunk, s módunk sincs retorzió alkalmazását kérni. Minden

olyan intézkedést, amely a sajtótermek terjesztésének szabadságát korlátozza, abszolutisztikusnak, tehát felesleges erőszaknak tartunk, annak tartanánk azt is, ha az olasz lapokat az S. H. S. királyság területén nem engednék terjeszteni.

Azonban rá kell mutatnunk, hogy az olasz sajtó sokkal kevesebb türelemmel és megértéssel foglalkozik a jugoszláviai közállapotokkal, mint ahogy az itteni magyar lapok írják az olasz belpolitikáról és a letagadhatatlan fasiszta terrortól.

## Nem igazítják ki hivatalból a választói névjegyzékeket

**November 26-ig kérni kell a kimaradottaknak a listára történő fölvételt**

A választási törvény a választói névjegyzékek kiigazításának két határidejét állapítja meg. Az egyik: a választások kiírása utáni tizenöt nap, amelyen belül a *jelentkező* választói jogosultak felveendőek a választói névjegyzékbe. A másik: a *januári* kiigazítás, amely évenként hivatalból történik.

A választási törvény 13. §-a szerint a névjegyzékeknek hivatalból történő kiigazítása *elmarad*, ha február 25-ike előtti időpontra van kitűzve a választás.

A múlt év március 18-án megválasztott parlamentet a király november hó 13-án oszlatta fel és az új választásokat 1925. év február hó 8-ra tűzte ki. Ennélfogva a választói törvény fent hivatkozott szakasza alapján, a *hivatalból történő kiigazítás ezuttal elmarad*.

A választások kiírásától számított 15 napon belül azonban, — a törvény rendelkezései szerint — *mindenki, aki arra jogosult, kérheti a választói névjegyzékbe való felvételt*.

Miután november hó 10-én történt a feloszlítás, ennélfogva *november 26-ig minden választói jogosult, aki bármely okból kimaradt a névjegyzékből, kérheti a felvételt a választói listára*.

A névjegyzékek kiegészítését november hó 26-ig be kell fejezni.

Suboticán, a városi tanács rendeletére, pénteken kezdődött meg a

névjegyzékek kiigazítása. A városi tanács figyelemzetei Subotica város polgárságát, hogy a választói névjegyzékekről szóló törvény 6. szakasza alapján november 26-ig beárólag mindenkinek jogában áll magát felvétetni a névjegyzékbe, aki a törvény által előírt követelményeknek megfelel. Mindazok a suboticai állampolgárok, akik eddig valamilyen oknál fogva kimaradtak a választói névjegyzékekből, vagy pedig nevéük tévesen szerepel a névjegyzékekben, naponként délelőtt 9—12 óráig jelentkezhetnek felvételük végett a városháza I. emelet 77. szám alatti kis tanácstermében.

A legutóbbi választói névjegyzékeket az 1923 január hatodikai névjegyzék alapján állították össze, így tehát most már azoknak a neve is benne szerepel, akiknek a választói jogosultságát az 1923. évi választások alkalmával nem ismerték el. A névjegyzékekből többnyire azok a suboticai állampolgárok hiányoznak, akik 1924 január elseje után nyertek SHS állampolgárságot. Ezek az új állampolgárok természetesen szintén kérhetik felvételüket a névjegyzékbe.

Suboticán eddig huszonkétezer választót vettek fel a névjegyzékbe és értesítéseink szerint nagyon csekély azoknak a száma, akik választói jogosultságuk ellenére is kimaradtak a névjegyzékekből.

## A felborult autó eltűnt halottja

**Rejtélyes katasztrófa Budapest határában**

Budapestről jelentik: Hiedl Ferenc soffőr pénteken este egy külvárosi csapadékban megismerkedett Hermann Bernát orrással, Glozsánszky György géplakattal, Günther Albert soffőrrel, Mittelmann Gusztáv üvegesmesterrel és egy ötödik emberrel, akinek nem lehet megállapítani a nevét. Amikor már valamennyien ittasak voltak, elvitte az egész társaságot gazdája gépkocsiján éjszakai autótúrára. A részeg soffőr *lámpa nélkül hetven-nyolcvan kilométeres sebességgel vágott neki a bécsi országútnak*. Amikor a szarvasi téglagyárhoz értek, a soffőr nem látta a sötétben az országutat és jobbra kanyarodva az ároknak vitte a kocsit. Az óriási zökkenés közben egy ideig, amíg az árok szélessége tartott, a bal első és hátsó kerék az árok balpartján volt és ekkor a soffőr mámorában egy pillanatra öntudatra térhetett s ki akarta vezetni a kocsit olyképp, hogy már az árokban balfelé kormányzott és második kapcsolással fel akart futni ismét az országútra. Ez a félmértényi magasságu, lejtősoldalu árokban talán sikerülhetett volna, de amikor az első két kerék elérte az árok balpartját, az autó nekirohant egy ottlevő kőrakásnak és jobboldalára borult, maga alá temetve utasait.

A segélykiáltásokra utkarparók jelentek meg, akik sorban bevitték az ismeretleneket a legközelebbi házba. Mire másodszor fordultak, az árokban *hagyott sebesültek közül kettő eltűnt*. Az egyiket, Glozsánszkyt *hosszas kutatás után megtalálták egy közeli patakban holtan*, míg a másik hiányzó sebesülte még nem akadtak rá.

A nyomozás megállapította, hogy mielőtt az utkarparók a megsebesült Hermann, Günther és Mittelmannt becipelték a házba, a részeg Hiedl soffőr — mámorában, hogy a baleset nyomait eltüntesse — *elhurcolta az akkor még élő Glozsánszkyt a patak hidjáig és ott belökte a vízbe*. Hogy az autó hatodik utasával mi történt, azt még nem sikerült kideríteni.

## Vizió

*írta: Bán Ferenc*

Harangoztak. Két fiatalember megy fölfelé. Már a Vár aljában járnak, de közvedenül azon a ponton, amelyen a kanyargó serpentina lépcsővé változik, az egyik fiatalember hirtelen megáll. Most merőben különös dolgot művel. Körülbelül féllépésnyire távolodik a barátjától és így különválan lépeget a lépcsőkön. A társa nem tudja ezt mire vélni, de azért közönyösen megy tovább és a lépcső tetejére érve nekifut, hogy egyenesen átvágjon a parányi terraszon.

Különvált barátja azonban hirtelen melléje ugrik, karafogja és elkezd vezetni. Igen különös volt. Ahelyett, hogy hat-nyolc lépéssel átvágtak volna a terraszon, a szélen haladtak végig egészen a sarkáig, csak onnan folytatták előre felé az utat.

Furcsa egy kerülő volt. Béla megütődve nézett a barátjára. Az arca is sápadt, a karja remeg, ni az egész teste is. De hát mi történik veled?

A barátja megszólalt. A hangja is vibrált:

— Ne gondold... nem vagyok örült. Majd mindjárt megmagyarázom.

Még mindig erősen kapaszkodott Béla karjába, azután lassan visszafordította a fejét és óvatosan megnézte a terraszt, amelyet az imént megkerült. Arca még feszültebb lett, szeme nem is moccan: mintha valami rendkívülinek a bekövetkezésétől tartana.

— János! Mi van veled? és megrázta a karját.

— Nem, semmi. Amint mondtam, mindjárt megérted. Már odalenn akartalak megkérni rá, hogy ne a serpentinén jöjünk, hanem a siklón. Mondom, kérni akartalak, de azt hittem, hogy ma kibirrom... Tudod, ma reggel jókedvűen, frissen ébredtem, mint már régóta nem és lenn sem volt még semmi baj, sőt, láhattad, egészen addig sem. Ott azonban...

Hirtelen elakadt a szava, az arca vonaglott: kétségtelenül megint ugyanaz az érzés, emlék, vagy hangulat zavarta meg.

— Talán ne beszéljünk róla! Nézd milyen érdekes az a nő odaát! Gyere!

János azonban csökönys volt.

— Nem, akarom, hogy mindent megtudj! Nem akarom, hogy örültesd tarts! Ott azonban, hiszen láhattad, hirtelen elhagyott az erőm. Nem tudok átmenni azon a kis terraszon. Egy éjjel, jó régen, ott történt velem valami, de talán nem is történt és csak képzelődés az egész, de mindégy, ott volt valami és azóta, hiába, ki kell kerülnöm azt a helyet. Mennyi mindent próbáltam azóta már. Álltam fölötte óraszám, ki tudja, hány ezerszer és néztem az embereket, amikor mit sem sejtve keresztülmennék ott. Nem történik velük semmi.

Béla közelebb hajolt a barátjához és az izgalom rekedtségével kérdezte:

— Mi az? Mi volt az?

János végigsimította a homlokát, mintha izzadságot törölne le.

— Ha tudnám, hogy mi volt... ó, bár mégegyszer történne meg, akkor bizonyosan megtudnám; de hiába, abban nem lesz többé részem.

— Ó, már azt hittem, valami borzalmas történt veled! — szolt Béla megvidámodva.

— Nem borzalmas, de ennél is több. Megrendítő volt. De figyelj csak. Egy téleleji éjszakán történt. Az idő is nagyon különös volt. Gyalog indultam haza, fújt a szél és megéredt az eső. A Duna fölött sokkal hidegebben fújt a szél és mire a budai oldalra érek, már hó hullott, de még esővel keverten. Átvágok az Alagút előtt és neki a serpentinnek. Abban a pillanatban elállt a szél és hó, mindenütt hó. A serpentinut már tiszta fehér és a bokrok oldala is. Esik a hó. Lassan zizeg, amint egyik réteg a másikra rakódik. Hó lesz reggeire! — gondoltam és örültem. Amint láthatod, igen békés hangulatban mentem fölfelé. Néha feltámadt a szél és a hideg befurakodott az ingem alá, de ez is jól esett. Már szinte följutottam a Várba, se előttem, se mögöttem senki, olyan jól esett magányosan tudni magamat, az emberek már alusznak és nem is sejtik, hogy azóta milyen szép idő lett, esik a hó.

— Amint fölnézek, a vöröskereszt palotája magasodik előttem, a lépcső utolsó fokán állok és a terraszra akarok lépni, amikor, mintha melegebbé vált volna arcom előtt a levegő, ugyanakkor a házakon túl zenét hallok. A zene egyre erősebb és már egy óriási orkeszter, felséges akkordok és a zene ereje szinte lenyűgöző, de mégis olyan végtelenül halk, mint a hó esése. Ekkor a zene közepéből, mint kitárt kapun át kilépett ő.

— Magas volt, a mögöttem rajzó lódó vöröskereszt-palotának a csu-

csa is a válla alá jutott, a fejt szinte nem is láttam, majdnem összeolvadt a felhőrojtokkal, de a szemére mostan is emlékszem. Nem nézett rám a szemével, tul volt rajtam, a szeme a mindenben nyugodott, ő, de jól láttam, azért engem is nézett.

— Nézett engem a mindennel együtt és nem is mozdult. Nem tudtam kiolvasni a szemének értelmét. Nem volt benne harag és nem volt benne gyöngédség. Számomartó volt a szeme. Fekete palást volt a testén, óriás volt, széles és magas, elfogta előlem az eget, de nem reménytelenség áradt belőle, mint egy óriás hegytömbből, ő maga volt a méltóság és a nyugalom, nem tudom, hogyan fejezzem ki, de a tartása is élt és testének minden parányából lélek áradt.

— Amint egyszerre szembetalálom magamat vele, remegve igyekeztem volna hátra, de nem tudtam moccani se, néznie kellett, amint előttem állott, a mellét, a szeméig nem mertem emelni a szemem, s palástján tömérdek drágakögyült ki, a zene erősebb lett és mintha a drágakövekből zengett volna. Még egy pillanat és eltűnt.

— Nagyon sokáig álltam egy helyben. Esett a hó. Köröskörül minden fehér, de a terrasz közepén, ahol állott, fekete maradt.

János elhalgatott.

— Ó lett volna?! — folytatta jóval utóbb. Nekem, nekem mutatta volna meg magát!... Miért jött?! Mit akart tudatni velem?! Nem tudom megfejtetni, bizonyosan nem is riáltam tette... de azóta egyre várom és félttem a helyet, amelyen a lába nyugodott.

## KISEBBSÉGI ÉLET

•••

**Ruszinország** az elégedetlenség országa. Mindenki: paraszt, munkás, iparos, burzsoá szidia Prágát és a prágai kormányt, azt híven, hogy a bajoknak, a szegénységnek, amik jól megfészkelték Ruszinszót, a főváros a teremtoje. A ruszin szociáldemokraták kongresszusán, amit most tartottak meg, a napokban, szintén nagy volt a láma Prága ellen. Az egyik kiküldött kijelentette, hogy a ruszinok imádságaikba foglalják a volt kormányzó: Egán Ede nevét, de átkozzák a mostanit, Frankenbergert, aki, »ha földet kérnek a paraszto, szuronyt ad nekik, ha pedig panaszkodnak, börtön a részük«. A legionisták delegátusa megállapította, hogy »keserves harcokban küzdöttünk egy jobb hazáért és most a bürokrácia rab-szolgátságában élünk«. A végén mind-egyik felszólaló azt követelte, hogy Ruszinszónak adjanak autonómiát, mert csak azzal tudja a ruszin nép megmenteni azt a keveset, ami még megmenthető »a szegény, agyongyötört tartományban« ...

**A kortesharc** még élesebb, szenvedélyesebb lett az erdélyi Magyar Pártban, amióta kétségtelenül bebizonyosodott, hogy a volt Tisza-huszárok Bernády György ellen vonultak föl, aki viszont most már ugyszólván a teljes baloldalt megszerezte. A »Brassói Lapok«-ban a reakciós, klerikális csoport lapjában nap-nap után jelennek meg támadó cikkek Bernády vezéréről, amik arra mutatnak, hogy a nagygyűlésen elkeredett küzdelemre van kilátás. A két csoport éles szembeszállására jellemző az a nyilatkozat, amely az említett brassói lapban jelent meg és amelyben, valaki pártember így jósol: »Nem kétségs, hogy a nagygyűlésen, a párt hivatalos szerve, az intézőbizottság kerül ki győztesen. De még, ha el is vették a direktorium tervét, nem hinném, hogy Bernády a szavazatok egynegyed részét is megkapja. A propaganda, amit a lapok kifejtenek megválasztása érdekében, nem talál visszhangra a székelység nagy tömegeiben, már azért sem, mert azt beszélik, Bernády az októberista Páll Árpádot, vagy Zágoni Istvánt akarja maga mellé venni ügyvezetőjének. Már pedig a választást a székelyek döntik el, akik biztosan nem fogják Bernádyra szavazni.«

**Az aradi szobrok** ügyében még nem történt döntés. A városi tanács kijelentette, hogy semmi akadálya nincs annak, hogy a szobrokat, ahogy kívánják, Magyarországnak kiadják, de tekintettel arra, hogy nagyértékű művészi munkáról van szó, Románia csakis rekompensáció ellenében hajlandó kiszolgáltatni őket a magyar államnak. Nem pénzbeli rekompensációt követel Románia, hanem cserébe Magyarországon levő román műemlékeket, amiket, ha a magyar kormány átenged, az aradi Szabadságszobrot átszállítják Budapestre.

**Érdekes karriert** tört ketté a komáromi törvényszék. Balabán Ferdinánd, pincér, majd legionárius, a forradalom után, amikor mindenki zsebében hordotta a marsallbotot, a vármegyén utlevél-főnök lett. Tőle függött, hogy ki mehet külföldre, ki kap utlevelet a zsupántól, aki elég hazárdul a négyelemis, de patent-cseh pincérre bízta a fontos hivatal vezetését. Am akinek az isten hivatalt ad, ad annak ést is. Balabán rövidesen annyira belejött hivatalába, hogy egyszer csak — megvette a komáromi tiszti kaszinó éttermét és visszatért tanult mesterségéhez. Az éttermi az utlevélhez azonban hamarosan bedöglött. A hitelezők addig jártak a nyakára Balabánnak, aki teljesen pénz nélkül állt, hogy utóljára is el kellett adni a vendéglőjét a potom százharmincezer szokolért. A törvénybe írt botlást aztán bele az ex-utlevél-főnök, aki a vendéglőért kapott pénzt zsebreavágta, de a hitelezőit nem

elégitette ki. Csalásért és sikkasztásért vonta felelősségre emiatt a törvényszék, amely Balabánt summásan félelvi börtönre ítélte. Jogerősen.

**A szászok** vezérei sorajárják a barcasági községeket és mindenütt gyűléseket tartanak, hogy elfogadtassák pártjuk határozati javaslatát. A vezérek által előterjesztett javaslat bevezetése megállapítja, hogy a szász nép tudatában van annak, hogy kulturális és gazdasági fejlődését csak erős, egységes

szervezet után biztosíthatja. A szász parlamenti képviselők jelentékeny sikerei ellenére sem adott eddig a kormány megnyugtató lehetőséget a sérelmek orvoslására és a bajok kiküszöbölésére. A legnagyobb határozottsággal kell tehát tovább harcolni a gyulafehérvári határozatok megvalósításáért és hogy az állam a befolyó adókból igazságos és megfelelő hányadot a szász egyház és iskolák javára juttasson. A javaslatot, természetesen, minden barcasági község szász lakossága elfogadta.

## Szétbomlik az angol liberális-párt

Lloyd Georgenak husz embere marad a parlamentben

Londonból jelentik: *Widgewood-Ben* kapitány, aki évek hosszú során át fővitarendezője volt a liberális pártnak az alsóházban, ma nyílt levelet tett közzé a *Daily News*-ban. Kijelenti, hogy ő és vele együtt több liberális képviselő *nem hajlandó magát alárendelni az alsóházban Lloyd George vezetésének.*

Az alsóházban mindössze husz

liberális képviselő fogja követni Lloyd Georgeot és Asquithot, a többiek részben a konzervatív-pártba lépnek át, részben pedig, mint páronkívüliek a munkáspárttal lépnek szorosabb kooperációra. A liberális-párt bomlása, amely a választások eredményével vette kezdetét, a liberális képviselők között beállott nyílt szakadással teljessé válik.

## TERJED A SPANYOL FORRADALOM

A DIKTATURA HIVEI A KIRÁLYSÁG BUKÁSÁTÓL TARTANAK

Londonból jelentik: A szigorú cenzura miatt San Sebastianon keresztül csak elvétve jutnak ki megbízható és el nem ferdített hírek a spanyolországi eseményekről a külföldre. A tudósítók megerősítik azokat a híreket, hogy *Spanyolországban egyre terjed a forradalom.* Az ellenzéki lapokat elkobozták, mert azok *hazugságnak bélyegezték Alfons királynak azt a kijelentését, hogy a diktatúrának azért kellett bekövetkeznie, mert csak így lehetett a forradalmat elkerülni.*

Catalonia és Namara tartományok, valamint a hadsereg egy része csatlakoztak a lázadókhoz. A barcelonai és cataloniai kivégzések ellenére a felkelés egyre terjed. Barcelonában, Saragossában, Valenciában és Madridban számos letartóztatás történt.

A reakció-táborában erősen ragaszkodnak a diktatura fentartásához, mert attól tartanak, hogy a *diktatura megszüntetése azzal a következménnyel járhat, hogy a monarchia rövidesen megbukik.*

## A magyar nemzetgyűlés megszavazta a fővárosi törvényt

Budapesten huszonkét választókerület lesz

Budapestről jelentik: A nemzetgyűlés pénteki ülésén *Scitovszky* elnök napirend előtt bejelentette, hogy az országos katolikus szövetség meghívta a nemzetgyűlést *Csernoch* János hercegprimásnak november 18-ikán a Bazilikában mondandó aranymiséjére és *az ezt követő jubiliáris ünnepekre.* Azt indítványozza, hogy a nemzetgyűlés bizza meg az elnökséget a reprezentációval és *intézzen üdvözlő táviratot a jubiliáns hercegprimáshoz.* Bejelentette ezután, hogy *Várnai Dániel a Just-Izzó ügyében sürgős interpellációra kért engedélyt, amit ő nem adott meg és megkérdezte a Házat, megadja-e Várnai Dánielnek a sürgős interpellációra az engedélyt.*

A megadás mellett csak a szélső baloldal és a baloldaltól néhány képviselő szavazott. (Nagy zaj.)

*Pakots* József (a közepén ülő Wolff-párti képviselőkhöz): Egy csomó kisegzisztenciáról van szó!

*Peyer* Károly: Keresztény kisemberekről!

*Malasits* Géza: Leteltek a zsidók maguknak a pártkaszába!

*Peyer* Károly: Most volna alkalomunk a bankokrácia ellen állást foglalni.

*Propper* Sándor a házszabályokhoz kért szót. Szóvá tette a házszabályoknak az elnökség részéről való kezelésének módját. Elismeri — mondotta — hogy az elnöknek diszkrecionális joga, hogy megadja-e egy kért sürgős interpellációra az engedélyt vagy sem. Ellenben vannak kivételes esetek, amikor a sürgős interpelláció indokolt, ezeknél a

közérdek szempontjából kellene az interpellációs jogot kezelni. Ilyen eset például a mostani is, amikor arról van szó, hogy egy üzem, amely hatszáz munkást foglalkoztat, egyszerűen elbocsátotta ezt a hatszáz munkását, akiket kenyértelenné tett. A szociáldemokrata-párt a sürgős interpelláció jogával nem él soha vissza, egyáltalában alig élt ezzel a joggal. Most arról van szó, hogy *600 családot, 3000 keresztény lelket tettek kenyértelenné.* Ezzel a kérdéssel a nemzetgyűlésnek föltétlenül foglalkoznia kell. Nem lehet ezt az ügyet jelentéktelen ügyvé degradálni, miután itt tisztán tözsdemanőverrel állunk szemben.

Az *elnök* figyelmezteti, hogy amennyiben továbbra is eltérne a házszabályokhoz való szőlástól, megvonja tőle a szót. (Nagy zaj a baloldalon.)

*Pikler* Emil: Szóval a munkások haljanak éhen!

*Rothenstein* Mór (gunyosan): Éljen a klotír!

*Pikler* Emil: Maguknak csak a kis zsidókkal van bajuk!

*Zsirkay* János: Csak bizza ránk a nagy zsidókat, jókézben lesznek.

*Propper* Sándor kérte az elnökséget, hogy a házszabályoknak idevonatkozó rendelkezését ne a ridog betűi, hanem a való élet szerint kezelje.

A *fővárosi törvényjavaslat* vitája következtet, amelyben résztvettek *Petrovác* Gyula és *Rothenstein* Mór, majd szavazást rendelt el az elnök. A szavazás során az ellenzéknek azt a módosító indítványát,

hogy Budapestet 22 kerületre osszák, 58 szavazattal 24 ellenében *elfogadták.* A kormánnyal szavazott *Bárczy*, *Rassay* és *Drözdy.* A többi módosító indítványt elvetették.

## Pethes Imre meghalt

Budapestről jelentik: A Nemzeti Színháznak újból gyásza van: *Gyenes* László most *Pethes* Imre követte a sírba. *Pethes* hosszas betegeskedés után pénteken délután félhétkor halt meg a budapesti Liget-szanatóriumban hatvan éves korában.

Az elhunyt művész, mielőtt a színi pályára lépett volna, bölcsészettanhallgató volt és tanárnak készült. Egyetemi tanulmányaival párhuzamosan színiakadémiát végzett és vidékre került színésznek. Sokáig működött a kolozsvári, aradi, szegedi és szabadkai színtársulatoknál. Szegedj színész korában egyszer Budapesten vendégszerepelt a *Cyrano de Bergerac* címszerepében és ekkor tűnt fel értékes színészi képességeivel. A modern magyar színjátszás uttörői közé tartozott, aki az addig divatos „szavaló” színjátszás helyett naturalistalakitást nyújtott a színpadon.

1902-ben szerződtette tagjai sorába a budapesti Vígyszínház, amelynek azonban nem maradt sokáig tagja, mert amikor *Hevesi* Sándor a Nemzeti Színházhoz került főrendezőnek, *Pethes* is magával vitte oda. A Nemzeti Színházban társadalmi drámák, Shakespeare- és Ibsen-darabok főszerepeit játszotta.

Halálát fia, *Pethes* Sándor, a Nagy Endre-kabaré tagja gyászolja.

## A gyilkosságért elítélt

Carlier érdekében interpellálni fognak a francia kamarában

A kapitány védői hamisítványnak deklarálják a terhelt vallomást tartalmazó jegyzőkönyvet

Beogradból jelentik: A Palace-szállóbeli gyilkosság miatt huszévi fegyházra ítélt *Carlier* francia kapitány perének újrafelvétele érdekében a védőügyvédek serényen dolgoznak és egész sor argumentumot készítenek elő, amelyekkel a kapitány ártatlanságát akarják bizonyítani. Jelentették annakidején, hogy az ügy előkészítése céljából Beogradban járt egy előkelő francia márkai és az elítélt huga is. A védelem már hipotéziseket állított fel arravatkozóan, hogy a *Palace-szálló 48-as szobájában egy harmadik személy járhatott,* aki revolveréből rálőtt a svájci *Isellire* és a védelem gyanuokait a nyilvánossággal is közölte. A bírói ítélet azonban nem annyira a revolverfővésben, mint inkább a *lassu mérgezésben* alapította meg *Iselli* halálának okát, amire az egyik alappbizonyítékot a rendőrség helyszíni jegyzőkönyvének adatai szolgáltatták.

Ebben a tekintetben most szintén váratlan fordulat állott be. A szálló egyik alkalmazottja ugyanis, *Jeromaz* Nikola, akinek neve a jegyzőkönyv aláírói között szerepel, írásbeli nyilatkozatot adott arról, hogy nem volt jelen a helyszíni szemlén és nem írta alá a jegyzőkönyvet. *Carlier* védője ennek alapján a *terhelt jegyzőkönyvet hamisnak és értéktelenné nyilvánítja,* ami újabb alátámasztása a per újrafelvetelére irányuló követelésnek.

A *Carlier*-ügy ugyanakkor Párisban is foglalkoztatja a francia parlament bizonyos köreit, ahol az elítéltnek barátai akciót indítottak, hogy a kormányt is megmozgassák *Carlier* érdekében. *Mouter* képviselő legközelebb a kamarában interpellációt nyújt be és követelni fogja, hogy a kormány barátságos formában intervenáljon a jugoszláv hatóságoknál a *Carlier*-ügy revíziója érdekében.

## Ujévi ajándékot kapnak a subotici városi tisztviselők

**Kiutalják a tizenharmadik havi fizetésüket**

Subotica város tisztviselőit a már elhatározott személyi változásokon kívül főképp a tizenharmadik havi fizetés kérdése érdekli. A városi tanács méltányolva a tisztviselők nehéz helyzetét, már a múlt évben is úgy igyekezett segíteni tisztviselőin, hogy január elsején kiutalta egy havi fizetésüket ajándékképpen. Időközben azután a vajdasági városok közös akciót indítottak a tisztviselői fizetések mielőbbi rendezésére, ami azonban, habár már az új fizetési tervezetet a belügyminisztérium is elfogadta, valószínűleg csak hónapok múlva fog bekövetkezni.

Minthogy a tisztviselői fizetések felemelése ebben az évben nem fog megtörténni, ismét aktuálissá vált az a kérdés, hogy a városi tanács az idén is kiutalja-e a tizenharmadik havi fizetést. *Malagurszki* Albe polgármester kijelentette, hogy a tanács még nem foglalkozott ezzel a kérdéssel, de tekintettel arra, hogy a tisztviselőknek úgy is kevés a fizetésük, az idén sem lesz akadály annak, hogy mindenki megkapja egy havi fizetését újévi ajándékként. Természetesen csak azok a tisztviselők részesülnek a tizenharmadik havi fizetésben, akik már régebbi idő óta a város szolgálatában állanak, míg az új tisztviselők valószínűleg fizetésüknek csak bizonyos százalékát kapják meg ajándék címen.

A tizenharmadik havi fizetést abban az esetben is megkapják a városi tisztviselők, ha a kiszélesített tanács nem tartana közgyűlést ebben az évben. Ez a fizeteskülönbözet csaknem nyolcszáz ezer dinárt tesz ki, de a költségvetésben van fedezet erre a célra, úgy hogy anyagi szempontból sem merülhetnek fel nehézségek a kifizetések körül.

## Két berlini tudós titokzatos tragédiája

**Egyiket női ruhában holtan találták, a másik megőrült**

Berlin lakossága körében nagy fel-tűnést és izgalmat kelt dr. *Duysen* egyetemi magántanárnak titokzatos halála.

*Duysen*, aki már több esztendő óta a mezőgazdasági főiskolán működött és hallgatói nagy szeretettel vették körül, dr. *Kartz* nevű barátjával lakott együtt. A két öreg ur — mind a ketten hatvan év körüliek — külön életmódot folytattak. A háztartás számára szükséges összegeket *Duysen* kereste meg a főiskolán tartott előadásaiival, *Kartz* pedig a lakás rendbentartásáról és a főzészről gondoskodott és ezenkívül segítségére volt barátjának tudományos buvárlatainál. *Nő a lakás küszöbét sohasem lépte át.* A két külön rokonai elől is teljesen elzárkózott.

Minthogy dr. *Duysen* kedden és szerdán nem jelent meg az előadáson, az asszisztense a főiskola néhány alkalmazottjának és több diáknak kíséretében a lakására ment. *Sokáig kopogtattak az ajtón,* míg végre kinyitották. Az ajtó mögött dr. *Kartz* állott velük szemben egy szál ingben. Teljesen lehangoztan viselkedett és arra a kérdésre, hogy *Duysen* miért maradt távol, *zavaros válaszokat adott.* Végül bementek a lakásba. *Duysen* a konyhában karosszékbe ülve a tüzhely mellett találták holtan. *Női ruha volt rajta.* Fröszakos halálának külső nyomait nem találták rajta.

Dr. *Kartz* nem akart a halál okára világosságot deríteni. Zavaros beszédében mindig arra a megállapításra tért vissza, hogy mérgezés történt. A hosszúságos faggatásokra elmondta, hogy ő és *Duysen* szerdán este együtt dolgoztak és utána a konyhában akarták közös vacsorájukat elkölteni. Amikor az asztalnál ültek, *Duysen* hirtelen élettelenül

összeesett. *Kartz* karosszékbe ültette barátját és a tüzhely mellé vitte, majd erős tüzet rakott, mert azt remélte, hogy a melegség majd életre kelti barátjának hideg testét. *Két napot töltött így a konyhában a holttal.* Dr. *Kartzot,* aki testileg és szellemileg teljesen egészségtelenül, erőszakkal kellett kórházba

szállítani. Minden jel arra mutat, hogy megőrült.

Feltűnő körülmény, hogy *Duysen* csak néhány nappal ezelőtt hozta ki a bank őrizetében volt kazettáját, amelyben végrendeletét tartotta. A halottvizsgáló bizottság benyomása szerint természetes halálról van szó.

## Hétfőn nevezik ki az új városi tisztviselőket Gyogyevics főispán pénteken Beogradba utazott

Subotica város közigazgatásában, mint a *Bácsmegyei Napló* megírta, nagyobb személyi változások vannak készülöben. Néhány nappal ezelőtt a subotici radikális pártszervezet *Radonics* Jován volt képviselő részvételével összeállította azoknak a városi tisztviselőknek névsorát, akiknek felváltását szükségesnek tartják. A pártszervezet jelölőbizottsága a felváltandó tisztviselők helyére már meg is ejtette a jelöléseket és csak napok kérdése, hogy az új tisztviselők kinevezése megérkezik Suboticára.

Az új tisztviselők névsorát Gyogyevics

*Dragoszláv* főispán pénteken vitte Beogradba, hogy a belügyminisztériumban személyesen is előterjessze a subotici radikális párt-szervezet kívánságait. Minthogy a belügyminisztérium is nagy súlyt helyez arra, hogy a közigazgatásban minél előbb bizalmi embereit helyezze el, valószínű, hogy az új tisztviselők kinevezését már magával is hozza Gyogyevics főispán, akinek hazaérkezését hétfőre várják.

A már kinevezett tisztviselők közül *Obradovics* Dusan rendőrfőkapitány szombaton veszi át hivatalát Cetina Zsárkó jelenlegi rendőrfőkapitánytól.

## Cankov és a bolgár Stinnes

**Az ellenforradalmi kormány panamáit**

Szófiából jelentik: A szobranie megnyitását megelőző politikai pártkongresszusok bizalmas tanácskozásairól kiszivárgott hírek kétségtelenné teszik, hogy a bolgár közvélemény, amely tavaly június 9-én döntő tulsullal az ellenforradalmi Cankov-kormány mellett nyilatkozott meg, azóta jelentős változáson ment át. A kereskedők, az iparosok, a középosztály minden rétege, sőt a parasztság módosabb elemei, amelyek alaposan tarthattak attól, hogy a Sztambulijczy agrár-diktatura existenciájukat teljesen tönkretesz, érthető lelkesedéssel üdvözölték a szófiái katonatiszti kaszinóban rendkívüli ügyességgel szervezett ellenforradalom sikerét, az azóta eltelt tizenhat hónap szomorú tapasztalatai azonban alapiában rendítették meg az ellenforradalmi érzelmű polgároknak is a Cankov-kormány iránti bizalmát.

Ennek oka elsősorban gazdasági természetű. Hogy e téren mit köszönhet Bulgária annak a másodrendű politikusokból összeállított kormánygarnitúrának, amelynek az élén a politikai pártállásának meghatározásában következetesnek éppenséggel nem mondható Alekszander Cankov tanár áll, arra jellemzően világít rá egyetlen adat: 1923 június 9-én egy kiló kenyér négy és fél levába került, ma tizenegy levába.

Az élelmiszerek ára hasonlóan emelkedett, még elviselhetetlenebbek azonban a ruházati, inari cikkek árának egyenesen szédítő arányú drágulásai, amelyeket a paraszt ugyan csak közvetve érez, annál súlyosabban azonban éppen azok a társadalmi és gazdasági rétegek, amelyeknek rokonszenvére építette létét a Cankov-kormány. És mert éppen ezek a rétegek — a hivatalnokok, katonatisztek, középosztálybeliek — befolyásolják, sőt diktálják a tömegek politikai magatartását — nyilvánvaló, hogy ha Cankovék ezeket a rétegeket elvesztik — a talaj teljesen kicsuszott lábuk alól.

Mi okozta a közéletmezésnek ily rohamos megdrágulását abban az országban, amely élelmiszerekből behozatalra egyáltalán nem szorul? Kizárólag a bankok és egy Petrovics nevű dugszagdag kalmárnak, a »Bulgár Stinnes«-nek nemzetrontó rablóbarázdálkodása!

A tavalyi júniusi ellenforradalmat Petrovics és a bankok linanszírozták. Sztambulijczyék gazdasági politikájának vezérelve a bankok és

közvetítő kereskedelemnek kikapcsolása volt. A fogvasztási és értékesítési szövetkezeteknek ezreit hivatalos életbe évtizedes céltudatos munkával a parasztpárt. Szófiában aránylag hatalmas tőkével parasztpárt bank létesült, amely fiókjai révén és az ugyancsak Szófiában létesített központi áruaktár az ugynevezett »Narodni Magazin« és mintegy 150 fiókja, az »Osvobodzenie« közreműködésével gyűjtötte és exportálta a falvak termékeit és látta el a falvak népét, minden kereskedelmi közvetítés kizárásával a szükséges cserecikkekkel. Bulgária élelmiszerüzlete teljesen e szövetkezetek kezében volt.

A bankok és a »bulgár Stinnes« az ellenforradalomnak tett szolgálataikat, amely lényegében és tulajdonképpen a saját existenciájuknak védelme volt, az ellenforradalom sikere után nyomban honoráltatták: a Cankov-kormány által irtó hadjáratot indítottak a szövetkezetek ellen. A kormány mindezt annak hangoztatásával tette, hogy a kereskedelemnek az őt megillető szerepet biztosítsa. A »kereskedelem« fogalom alatt azonban kizárólag a bankok és Petrovics értendők. Petrovics — azonkívül, hogy valamennyi számottevő bulgár pénzintézetben domináló szerepet visz — a Cankov-kormánytól szerzett befolyását saját külön számlájára is nagyzerően tudja gyümölcsösöztetni. Bámulatos körültekintéssel tudja mindig, hogy mely árucikkeket kell a külföldről nagy mennyiségben behoznia és csodálatos szerencsére: alig hogy Bulgáriába érkeznek ez árucikkek, már meg is jelenik a kormányrendelet, amely pont ezekre a cikkekre mondja ki a behozatali tilalmat, vagy ró horribilis behozatali vámoikat...

A parasztok nem kevésbé vannak kiszolgáltatva a bankok és Petrovics telhetetlenségének. Termelésüknek árait épp úgy a bankok és Petrovics szabja meg, mint azokét az árucikkeket, amelyek a bibliai igénytelenségű bolgár parasztnak is nélkülözhetetlenek.

A megélhetésnek megdrágulását Cankovék a reparációs terhekkel próbálják magyarázni, ezt azonban senki sem hiszi el nekik, mert hiszen Sztambulijczyék is fizették a reparációs kvótákat és egyéb külföldi adósságokat. A paraszt, a hivatalnok, a kereskedő, az iparos egyaránt hangoztatja, hogy a Cankov-kormány gazdaság-politikája ka-

tasztrófába viszi Bulgáriát.

A Cankov-kormány bukása általános vélemény szerint egészen rövid idő kérdése és beavatottak már tudni vélik, hogy az új kormány elnöke vagy Andre *Ljantschev*, többszörösen volt miniszter, jelenleg a *Demokratiki Sgovor* elnöke, vagy pedig *Atanáz Burov* konzervatív politikus lesz. Ez utóbbi mellett szól az a valószínűség, hogy *Ljantschev* egy *Burov*-kabinettel tavaszra új általános választásokat csináltat és csak egy új szilárd parlamenti többségi párt exponenseként veszi át a kormányzás gyeplőjét.

A legközelebbi választásokon azonban a programjában jelentősen lemereséklődő agrárpárt is teljes szervezetségével részt fog venni és a viszonyok ismerői úgy tudják, hogy ezé a párté a jövő.

## CIRKUSZ

### Heti világkrónika

1

#### Az ügyészt-pojozó rendőr optikai csalódása

A rendőr, akit elítéltek  
Bujában most így sóhajt Vácott:  
— Frász abba a soros ügyészbé,  
Éjjel sörös ügyésznek látszott.

2

#### Női államtitkár Angliában

Nem szólhatok bele, hogy Baldwin  
Államtitkárul kit fogad...  
Furesa ember, hogy rá mer bizni  
Egy nőre államtitkokat.

3

#### A koszibavett részvények

Hogy nehéz koszt a Szalámi  
Ezt mindig hangoztattam, ládd.  
Pár ezer darab belőle  
Már megfekszi Haim Jacques gyors.

4

#### A jávai földrengés

Jávában rengett a föld és  
Tüzhányó szórta a lávát,  
Táncolni kezdtek a házak,  
Hogy mit táncoltak? Hát jávát.

5

#### A Huszár Csaba-pőra pécsi táblán

A törvényszék ítélete tavaly  
Gáncsra okot bőven adott.  
A tábla mégis helybenhagyta ezt  
S a hasbaszurt áldozatot.

6

#### A mohamedánok világkongresszusa

A mekkai kongresszuson résztvesz  
Minden igazhítt, vén s gyermek,  
Nem felejtettek el vajjon  
Meghívót küldni lovag Freystädternek?

7

#### Süve

A zsidó rítus szerint após után  
Nem kell ülni a gyász jeléül.  
Most már csak azt szeretném tudni,  
Hogy az a szegény Frosch mé' ül?

8

#### Én szüntetem meg az osztrák vasutassztrájkot

Odaálltam a vasutak elé,  
Amikor a sztrájkharcok dultak,  
Sismerttettem anyagi helyzetem,  
Amire nyomban — megindultak.

9

#### Szobrot kap Nagyatádi

A kisgazdavezér, kihez  
A falu népe szít,  
Szobrot kap most, holta után.  
Végre leleplezik.

díó.

## A csongrádi tanuk ellen hamis tanuzás miatt bünvádi eljárás indul

Szegedről jelentik: A szegedi rendőrség nyomozást indított azok ellen a tanuk ellen, akik a csongrádi pörben hamis vallomást tettek a bíróság előtt arról, hogy Borbolya rendőrtanácsos zsidóktól különböző pénzüsszegeket gyűjtött. A nyomozás megállapította, hogy Borbolya rendőrtanácsos semmiféle gyűjtést nem indított és azok, akik a bíróság előtt így vallottak, csak külső befolyásra vádolták meg a nyomozást vezető rendőrtisztviselőt.

Hamis tanuzás miatt egyébként bünvádi eljárást fognak indítani mindazok ellen a tanuk ellen is, akik a csongrádi főtárgyalás alkalmával kétségtelenül hamisnak bizonyult vallomást tettek. A rendőrség véleménye szerint ez az elkövetkező eljárás megdöbbentő eredménnyel fog zárulni és világosságot fog deríteni a különböző kétes tanuvallomásokra, amelyek pedig alapos sullyal estek latba a szolnoki ítélet meghozatalánál.

Az sem lehetetlen, hogy ennek kapcsán más természetű tanuvallomások ügyében is leleplezések fognak napvilágra kerülni, esetleg még a táblai felbbviteli tárgyalás előtt.

## Egy osztrák sportsman titokzatos halála

### Merénylet, vagy lórugás

Bécsből jelentik: Az osztrák sportköröknek egyik előnyösen ismert üggető-trénere, Harry Godderidge, a herceg Ypsilanti-istálló menedzsere, titokzatos körülmények között halt meg az elmúlt napokban.

A neves trénert a Guardian-Trust nevű amerikai üggetőlnak a szállítása közben érte utól szomorú sorsa. Aschbach közelében ajultan találták egy vasuti teherkocsiban, fején súlyos seb erősen vérzett. Ajultan vitték az amstetteni kórházba. Időközben rövid időre magához tért, de kihallgatni nem lehetett. Később agyvérzést kapott és meghalt.

Godderidge halála nagy részvétet keltett az osztrák sportkörökben, ahol az a hír terjedt el, hogy merényletnek esett áldozatul. Tanuk vannak ugyanis arra, hogy Linzben még teljesen egészséges volt és jól érezte magát. Hét állomással odébb már eszméletlen állapotban találtak rá. Fején hegyes tárgytól származó súlyos seb volt. Először azt gondolták, hogy lórugástól származik a seb, de alaposabb vizsgálat után ezt a foltvetést elvetették. A nyomozás megindult.

## Habsburg Károly mint operetthős

### Botrány egy bécsi premieren

Bécsből jelentik: E napokban mutatták be a Carl-Theaterban Ernst Steffan és Félix Dörmann »Hoheit Franzl« című operettjét. A darab hőse egy elűzött uralkodó, aki száműzetésében házasságot köt egy gazdag amerikai asszonnyal és annak pénzén visszaszerzi a trónját. Uralkodása azonban nem tart sokáig. Maguk a legitimisták kényszerítik vissza az emigrációba, mert a legitimista mozgalom csak köztársaságban jogosult és így a legitimisták létevéke az uralkodó detronizációja.

A darab címszerepét Nestlberger, a népszerű bécsi bonviván kreálta — Habsburg Károly maszkjában, ami a premierközönség monarchista érzelmű részét felháborította. A monarchisták a bemutató előadásán olyan hangosan adtak kifejezést tiltakozásuknak és másnap a bécsi sajtó olyan elítélően nyilatkozott a tragikus véget ért uralkodó kifigurázásáról, hogy a színház igazgatója jó-

nak látta utasítani Nestlbergert, hogy más maszkot vegyen föl.

A legérdekesebb az ügyben az, hogy Dörmann, a szövegkönyv írója ismert monarchista és Nestlber-

ger egy újságban azt a nyilatkozatot tette, hogy Dörmann kimondott kívánságára maszkírozta magát a bemutató előadás Habsburg Károlynak.

## Radics Davosban tartózkodik

### A Hrvat közli a parasztvezér első svájci levelét

Zagrebből jelentik: A Radics-párthoz közelálló délutáni lapok azt jelentik, hogy Radics István, a horvát köztársasági parasztpárt vezére Genfből veje látogatására D. vosba utazott.

A Hrvat című lap közli Radics első választási levelét, amelyben a parasztvezér azt írja, hogy Nyugaton nagyon jól vannak informálva a jugoszláv politikai viszonyokról. A külföld meg van győződve arról, hogy Davidovics federalista és hogy a horvát problémát a horvátok kívánságának megfelelően megoldotta volna, oly módon, hogy a horvátok elismerik a monarchiát, ezzel szemben azonban megkapják a maguk parlamentjét és kormányát. A jelenlegi Pasicskormányt — Radics szerint — éppen ezért élesen elítéli a nyugati országok, amelyekben az ellenzéki pártok elleni rendszabályokról érkező jelentések egyenesen visszatetszést keltenek.

A továbbiakban Radics panaszkodik a Journal de Genève főszerkesztője ellen, aki két évvel ezelőtt még horvát-barátnak adta ki magát, most pedig minden érintkezést megszakított a horvát parasztpárttal. A svájci szocialista sajtó — írja Radics — a jugoszláv kérdésben hamisan van informálva, kivételt csupán a Tageblatt című lap képez, amely a horvát parasztpárti mozgalmakról kimerítő cikket közölt és ebben a cikkben felhívja a svájci parasztpártok figyelmét is arra, hogy a horvát parasztpárt pacifizmusáról és liberális musáról vegyenek példát és szakítsanak a militarizmussal, valamint a nép érdekeit legázoló reakcióval.

Arra a kérdésre, hogy a választásokon Pasicsnak meglesze-e a többsége, Radics kijelentette, hogy nem. Ezt bizonyítja — fűzte hozzá Radics — az előző választási statisztika, a parasztpárt fejlődése.

## Tizrendbeli gyilkosságért körözik

### Wild magyar nemzetgyűlési képviselőt

#### Ítélet nélkül akasztatott föl kémgyanus ruthéneket a háboruban

Bécsből jelentik: A „Der Morgen“ című bécsi lap jelentése szerint Wild József volt vezérkari kapitányt, magyar képviselőt, az osztrák hatóságok gyilkosként körözik. A lap erről a következőket közli:

— Wild a háboru alatt a kémosztály vezetője volt és mint ilyen csakhamar a néhai IV. Károly, Tisza István gróf és Bethlen István gróf bizalmába férközt. Főérdeme abban állott, hogy minden ceremónia nélkül szállította az ugynevezett kémeket kivégzésre a hadbíróságnak. Így a háboru alatt ítélet nélkül akasztatott fel tiz kémgyanus férfit.

Az összeomlás után Wild József neve a háborus bűnösök listájára került. Az osztrák állami bizottság 1920-ban Wilddel szemben lefolytatta az eljárást és ennek során megállapítást nyert, hogy

Erdélyben tiz személyt akasztatott fel minden ítélet nélkül. A háborus bűnöket vizsgáló bizottság vádat emelt tizszeres gyilkosság címén, Wild azonban ezt megelőzően Magyarországra szökött, megszerezte a magyar állampolgárságot és csakhamar nemzetgyűlési képviselővé választották.

A „Der Morgen“ azt hiszi, hogy Budapesten nem ismerik ezeket a gyilkossági aktákat, mivel a jelenleg érvényben levő választási törvény értelmében gyilkosság címén körözött egyén nem lehetne magyar képviselő.

Wild József a bécsi lap vádjára a Magyarország hasábjain válaszolt. Nyilatkozatában kijelenti, hogy a kérdéses halálos ítéleteket Ljubicsics tábornagy rendeletére hozták s bár az aktákon az ő aláírása szerepel, azokért mégsem felelős.

## A törvényszék fölmentett három vádlottat

### akik a rendőrség előtt beismerték, hogy kémkedtek

#### Főtárgyalás a szubotikai törvényszéken

Ez év tavaszán a rendőrség letartóztatta Jovanovics Nikola becske-reki születésű, 28 éves szegedi fűszerkereskedőt, akit azzal vádoltak, hogy kémkedett Magyarország részére és összeköttetésben állott a szegedi katonai kémirodával, ahol Egger századossal közölte híreit. A nyomozás adatokat szolgáltatott arra, hogy Jovanovics Nikolának két büntértsa is volt és pedig Vársárhelyi Lajos királyhalmi születésű, 27 éves földműves és Nikolics Viktória szegedi születésű, 32 éves háztartásbeli, akiket szintén letartóztattak.

Jovanovics Nikola a rendőrség előtt beismerte, hogy kémkedett és hogy többször átlépte a határt, valamint azt is, hogy összeköttetést tartott fenn a szegedi katonai kémirodával. Amikor azonban a rendőrségről az ügyészre átkísérték, a vizsgálóbíró előtt a legelső kihallgatásánál egész terjedelmében vissza-

vonta vallomását és kijelentette, hogy a rendőrségen bántalmazták, verték és ezért tett beismerő vallomást.

Ebben a bűntényben csüörtökön tartotta meg a főtárgyalást a szubotikai törvényszéken Pavlovics István törvényszéki elnök büntetőtanácsa. A vádlottak padján hárman ülnek: Jovanovics Nikola, Vársárhelyi Lajos és Nikolics Viktória, akik július 26-ika óta vannak vizsgálati fogságban.

Jovanovics Nikola tagadja a vádat. Soha sem foglalkozott kémkedéssel és soha sem állott összeköttetésben a szegedi katonai kémirodával, amelyről azt sem tudja, hogy létezik. A rendőrségen verték, ezért tett beismerő vallomást. Vársárhelyi Lajossal valóban összeköttetésben állott, de nem kémkedési ügyben, hanem paprikát vett tőle. Nikolics Viktóriát nem is ismeri és csak azt tudja róla, hogy Vársárhelyi Lajos barátnője.

lyi Lajos barátnője.

Ezután Vársárhelyi Lajost hallgatták ki. Kémkedésről nem tud semmit, de azt beismeri, hogy paprikát és babot csempészett át Horgosnál a határon. Nikolics Viktória szintén nem tud semmit kémkedésről, ő a csempészetben sem vett részt.

Ezzel a bizonyítási eljárás be volt fejezve. Rövid tanácskozás után Pavlovics István elnök kihirdette az ítéletet, amely szerint a bíróság mindhárom vádlottat felmenti a vád alól és elrendeli azonnali szabadlábra helyezését. Az ítélet indokolásában kimondja a bíróság, hogy a legesekélyebb ténybeli bizonyíték sem merült fel a vádlottak bűnössége mellett.

## Nem találják

### Moravcsik vagyonát

#### Az elhunyt orvosprofesszor eltűnt százmilliói

Budapestről jelentik: A tragikus végű Moravcsik Ernő egyetemi tanár halála után olyan hírek kerültek forgalomba, hogy a professzor vagyon, amelyet több milliárdra becsültek, eltűnt.

A többmilliárdos vagyonról elterjedt hírek nem bizonyultak valósnak, mert — mint most kiderült — az egyetemi tanár mindössze hatnyolcszáz millió koronát hagyhatott hátra családjának, azonban még ennek az összegnek sem sikerült a nyomára bukkanni. Mindössze huszonnégy millió koronát találtak meg az egyik budapesti pénzintézetben, ahol ezt az összeget letétként kezelték. Moravcsikné egyébként közölte a rendőrséggel, hogy férje álnév alatt sohasem helyezett el pénzt és így kizárt az az eset, hogy a vagyon idegen név alatt szerepeljen külföldi vagy belföldi pénzintézetekben. A rendőrségnek az a feltevése, hogy Moravcsik vagyon, valamelyik külföldi pénzintézetben van elhelyezve.

## Capablanca

### sakkot ad Laskernek

#### Sakk mesterek hírlapi csatája

Párisból jelentik: Capablanca tudvalevően Havannában elhódította a sakkozás világbajnokságát Laskertől, akit megviselt a sziget éghajlata. Rövid idő múltán ismét szembe került egymással a két mester. A newyorki sakktornyon Lasker első, Capablanca második lett, az egymáselleni játszmában azonban Capablanca győzött. Azóta sokat beszéltek a Capablanca—Lasker revánsmérkőzésről és Amerika sakknecenásai rengeteg dollárt ajánlottak föl erre a célra. Lasker hajlandónak is nyilatkozott a mérkőzésre, de Capablanca makacsul hallgatott. Végre a De Telegraaf holland lapnak egyik éles kritikája megszólaltatta őt, mire Capablanca a következő levélben válaszolt:

— Csalódtam a newyorki sakktorna eredményeiben, mert azt hittem, hogy a sakk ifjú nemzedéke sikeresebben fog szerepelni. Én magam a legnagyobb örömmel mérkőztem volna Lasker-rel a világbajnokságért, de még győzelmem esetében is visszavonultam volna.

— Dr. Lasker győzelme arra késztet, hogy szándékomat megváltoztassam. Ha ugyanis most visszavonulok, akkor ura Lasker kezébe kerül a világbajnokság és tovább tart a régi állapot, amit én nem tartok kívánatosnak. Különböznem nem hiszem, hogy Lasker fölényemet kétségbe vonja. Newyorkban olyan nyomoruságos állapotban voltam,

hogy második helyem is csodaszámba megy. És mégis megvertem őt, aki ott csodákat művelt. (En ugyan másként vélekedem.) Öszintén mondván, biztos vagyok benne, hogy ha újra mérkőznék. *Lasker nem végezne jobban, mint Havanában.* Nem akarom Lasker rendkívüli teljesítményét lebecsülni, de meg kell állapítanom, hogy Havanában annakidején jobban játszott, mint Newyorkban, ahol *Marshall teljesítménye volt a legkülönb.* Aljechin, aki a newyorki torna előtt komoly jelöltje volt a világbajnokságnak, csalódást keltett. De azért: ha a sakkvilág egy igazán jó sakkmecset akar, hozza össze Laskert Aljechin-nel.

Capablanca levele méltán kelt föl-tünést nemcsak a szokatlan éles kritikája és önértékes, maidnem öntelt hangja miatt, hanem az ügyes manőverért is, amellyel az érdeklődést egy Aljechin-Lasker-mecsetre próbálja terelni. Amerikában azonban a sakkban is csak a nagy attrakcióért, a Lasker-Capablanca revánsmecsetért hevülnek. És a dollárok hatalmának Capablanca sem fog sokáig ellentálni...

Amerikai sakkörökben biztosra veszik, hogy a sakkversenyt megfogják tartani.

## Ingyen szerelik fel a novisadi hid vaszkonstruóját

Juliusban átadják a hidat a forgalomnak

Noviszádról jelentik: A novisadi új közúti vashid ügyében tegnap váratlan fordulat történt.

Az új közúti hid vaszkonstruóját az építésügyi minisztérium a stettini *Gollnow & Co* hidépítési gyárában rendelte meg a német jóvátételi szállítások terhére. A hid vaszkonstruója közben el is készült a német cég az egész híd szerkezetet — mintegy 300 vaggon vasárut — már le is szállította Noviszádra. Az építésügyi minisztérium azonban nem gondoskodott a híd szerkezet felszerelési munkálatainak költségeiről és a mintegy 50 millió dinárt kitevő költségekre a rendes költségvetésben nem volt fedezet. Legutóbb Noviszádon járt *Pecics* építésügyi miniszter, aki a város gazdasági köreinek szüntelen sürgetésére megígérte, hogy az 50 millió dinár költségre *rendkívüli hitelt* fog a parlamenttől kérni. Közben megbukott a Davidovics-kormány és a novisadiak lemondtak arról, hogy a hid a közeljövőben elkészül, annál kevésbé remélték ezt, mert az állam közben több, a reparáció terhére feladott hidépítési rendelést visszavont és ezek között volt a novisadi hid vaszkonstruója is. Tegnap megjelent az építésügyi minisztériumban a stettini cég *Jauke* nevű főmérnöke, s följajánlotta a minisztériumnak, hogy a híd felszerelés munkáját a cég *ingyen végzi el*, ha a kormány a novisadi hid vaszkonstruójáért a *reparációs és a tényleges ár* közti különbséget megfizeti. Az építésügyi minisztérium az érdekes ajánlatot elfogadta és a céggel a megállapodást megkötötte.

*Jauke* Rudolf főmérnök ma megjelent dr. *Stefanovics* Zsarkó novisadi polgármesternél és a városi mérnöki hivatalnál és *Gantner* Rezső vill. társ. igazgatóval az építés mielőbbi megkezdésének részleteit beszélte meg. *Jauke* főmérnök intézkedett, hogy erős villamos kábelt vezessenek a hidfeljáró helyére, ahova a dunai rakparti iparvágányt is kívánja levezettetni.

*Jauke* főmérnök ma Stettinbe utazott, ahonnan azonnal utbaindit ötven vaggon szerszámot, *nyolcvan* németországi szakmunkást és *tíz* német mérnököt, úgy, hogy a munkálatokat már jövő héten megkezdji. *Jauke* főmérnök reméli, hogy az új közúti hid — Noviszád lakosságának legnagyobb öröme — jövő év *júliusára* már a forgalomnak átadható lesz.

## A konyhakés

Leszurta a feleségét és leugrott az emeletéről

Budapestről jelentik: *Ludvig* Hugó hivatalnok, aki közel egy esztendő óta nő, állandóan féltékenykedett feleségére, aki szép, huszonhat esztendőes asszony. Utóbbi időben az asszony el akart válni férjétől, mert a hivatalnokot valami miatt az elmúlt hónapokban fogházbüntetésre ítélték és csak alig pár nappal ezelőtt szabadult ki. Az asszonynak nem tetszett, hogy férje rosvottmultu ember lett és ezzel indokolta, hogy férjétől meg akar szabadulni. Pénteken reggel, mielőtt *Ludvig* Hugó elutazott haziról, összeveszték a házastársak. A férfi először kézzel ütötte meg feleségét, mire az sikoltozni, kiabálni kezdett. Veszekedés közben az egyszobás lakásból kijutottak a konyhába, ahol *Ludvig* Hugó felkapott egy konyhakést és feleségére rohant, hogy megöli.

Az asszony kétségbeesetten kiáltozott segítségért és igyekezett kirohanni a folyosóra, az ajtónál azonban férje utolérte és a nagy konyhakést az asszony hátába szurta. A kés mélyen belefuródott az asszony hátába és a férfi magából kikelve ordított:

— A szivedbe szurok, hogy itt halj meg!

Kirántotta a kést, ismét az asszony felé szurta, de az mindkét kezével megmarkolta a férje kezében levő éles kést. Dulakodás közben a kés éles pengéje elvágta az asszony mindkét kezét, úgy, hogy a kisugárzó vér nemcsak az asszonyt, hanem a férfit is elöntötte. Ugy látszik *Ludvig* Hugó a kiömlő meleg vértől rendkívül megijedt, mert egyszerre csak visszarántotta a kést, maga felé fordította s egyetlen vágással átvágta nyakát, de még volt annyi ereje, hogy kiugrott a konyhaajtón és a második emeleti folyosóról az udvarra vetette magát. *Ludvig* pár perc múlva meghalt. Az asszony sérüléseit a berohanó szomszédok bekötötték, mielőtt elvezették volna. A mentők életveszélyes sérüléseivel kórházba szállították.

## Hullafosztogató r.-t.

Kutatás céljaira bérbeadták a francia harctereket

Strassburgból jelentik: Ha egy francia miniszter valahol a régi hadszíntéren megjelenik egy emlékmű leleplezésén, úgy külön vonata nagy ivben kerüli meg az ugynevezett vörös zónát. A minisztert néhány ugra feépített falun át vezetik, a miniszter pedig nem győzi dicsérni az újáépítési munkáját végző vállalkozók buzgóságát. Ha angol és amerikai turisták keresik fel a volt hadszínteret, úgy legfeljebb a verduni váromokat mutatják meg nekik, a vörös zónába azonban ezek sem tehetnek be lábukat. Még *Poincaré* sem, aki pedig szinte minden vasárnap kirándul a volt hadszínter egyik közséjébe beszédet tartani. Rettenetes titok veszi körül ezeket a harctereket, amelyek a *Craonne*-megaslattól és *Chemin des Dames*-on át *Cernven* *Laonoisig* *Hurter*-seig és *Vallee Foulonig* terjednek. Az újáépítési minisztérium eddig nem törődött ezekkel a romokkal újáépítésével, azonban egy másik paktumot kötött. Megállapodott francia és külföldi vállalkozókból álló részvénytársasággal, amely *bérbe vette a rémségek területét, hogy ott kincsek után kutassanak.* Temérdek lövedék van a föld alatt. Az eltemetett holttestek ezreit érdemes még kikutatni, mivel már *számos csonton gyűrűkre, karkötőkre, medaillonokra lehet akadni,* a csontvázak mellett pedig aranypénzeket is lehet találni. Hiszen itt harcoltak *Amerika* gazdag fiai, itt pusztultak el a franciák, angolok, németek, olaszok és amerikaiak

harcosai, a cseh és lengyel légiók. A vállalkozók pompás üzletet csinálnak. Az államnak rendes bért fizetnek a »föld kiaknázásáért«. Ennek ellenében azt tehetik, amit akarnak. A vörös zónában mindenki megkaphatja a kutatási jogot, aki lefizeti a taksát a francia államnak. Megszökött fegyvercek, felőrültek kutatnak kincsek után, össze-vissza dobálva az oly sokszor citált hősi halottak csontjait. Ha összevesznek egymással, úgy *embercsontokat verdesnek egymás fejéhez. Az embercsontokból mindentéle csecebecsét készítenek,* koponyákból ivóku-pákat és hamutartókat fabrikálnak. A kínai ábrákat fest a koponyákra, az arabok pedig pipákat faragnak. A vörös zónában árami engedéllyel működő hullafosztogatók számára kicsiny házakat állítottak fel. Az összes hullafosztogatók szindikátusba tömörültek és ez a szindikátus foglalkozik az értékesítéssel. A központi pénztár egy csontvázért két frankot fizet. Egy lövedékhuvely megváltási taksája három franknál kezdődik. Sokan néhány nap alatt több ezer frankot is keresnek.

## Furcsaságok

a pénzügyintézetek adójának kiszámításánál

A pénzügyintézetek részére mostanában kézbesítették ki az adókievetéseket. Az adóztatás hatásaként már eddig is *több kisebb pénzügyintézet van a Vajdaságban, amely kénytelen felszámolni, mert nem képes a súlyos adókat kiizetni.* Ha a pénzügyigazgatóságok adókirovása változatlanul megmarad, egész sor bank szamol majd fel a horribilis adó miatt, amely existenciájukban támad meg virágzó pénzügyintézeteket. A pénzügyigazgatóságok, amelyek az adó kiszámításánál a régi magyar adótörvényeket veszik alapul, következetesen *mellőzik* a magyar törvényeknek azokat a rendelkezéseit, amelyek az *adóóra kedvezők.* Így nem sikerült a vajdasági bankoknak elérniük, hogy a *béizetett adókat hozzászámíthassák az üzleti kiadásokhoz,* noha Magyarországon erről már törvény intézkedik. A vajdasági pénzügyintézetek azt az összeget, amit adó fejében fizettek ki, nyereségnek számítják s ez után külön adót kell fizetni. Vannak a pénzügyintézetek megadóztatásánál egyéb furcsaságok is. Az érvényben lévő adótörvény világosan megmondja, hogy a pénzügyintézetek azok a kamattörvények, amelyeket már *hazai pénzügyintézeteknél* elhelyezett tőkéik után élveznek, 70 százalék erejéig adómentesek. A törvény ezzel honorálja azt, hogy ezeket a tőkéket már *tőkekamatadó* terheli s a tőkekamatadó befolyik az állampénztárba. Az adó kivetésénél a törvénynek ezt a rendelkezését úgy értelmezik, hogy az adómentességet csak azok után a pénzügyintézeti betétek után élvezik a bankok, amelyeket más *vajdasági* bankban helyeznek el. Ha a szubotcai bank Beogradban, vagy Zagrebban tart más banknál betétet, a kamattörvény után meg kell fizetnie az adót. Amikor a kormány a centralista politika jelszavával működik, a pénzügyi hatóságok annyira decentralisták, hogy a »hazai pénzügyintézet« fogalmát csak vajdasági pénzügyintézetekre értik. Privát ember kisebb jelentőségű kijelentésért hazaárulási pert kap a nyakába, a pénzügyi hatóságok pedig nyugodtan megteszik ezt a nemcsak nacionalista, hanem államjogi szempontból is veszedelmes megkülönböztetést.

Nem kevésbé meglepő, ami a 7 százalékos beruházási kölcsön, az ugynevezett zajam kamattörvényeinek megadóztatásánál történik. A kölcsönkötvényen felvan tüntetve a törvénynek az a rendelkezése, hogy a kölcsön kamattörvénye *mentes minden eddigi s ezután behozandó adó alól.* Ennek ellenére az adókievetésnél megadóztatják a

pénzügyintézeteknek a zajam szelvényeiből eredő jövedelmét is.

Es mintha mindez nem volna elég, a szubotcai pénzügyigazgatóság minden nyilvános számadásra kötelezett vállalatra *kirótt az idén összes adó után 23 százalék bírságot,* akár adott törvényes határidőben adóvallomást, akár nem.

A jogorvoslatnak, a felelősségnek utja nyitva van. Azonban a felelősség elintézését annál kevésbé lehet remélni, mert például Szubotcán az a törvényes fórum, amely a felelősséget elintézi, a közigazgatási bizottság albizottsága *nem működik,* mert a közigazgatási bizottság nem is alakult meg. Addig pedig, míg a kirótt adókat, ha a kirovás nem is jogerős, meg nem fizeti, a pénzügyintézet sem kap adóbizonyságot. Hogy pedig a tartozatlanul fizetett adó valaki valaha is visszakapja, arra annyira nincs remény, hogy direkt új szállóige van a Vajdaságban, amely azt mondja: könnyebb a halottat a temetőből visszahozni, mint az adóhivatalból pénzt visszakapni...

## A kosztrinai

csoda-doktor

Szivbajosok és nyavalyatörösek figyelmébe

*Kosztrina* községről nem régen még kevesebb tudott a világ és talán ezután is anélkül haltak volna el az emberek, hogy csak sejtették is volna létezését, ha véletlenül nem ebben a szlovenszki falucskában telepszik le *Kohl* Antal uradalmi erdész. *Kohl* Antal nevezetes embere lett a községnek és ma már az egész Szlovenszkiában közszólon szerepel a neve. Az erdész nem azért lett nevezetes, mert ausge típp *Kohl*nak hívják, sem azért, mert urasági erdész. *Kohl* Antal ugyanis csodatévő ember, aki — mint a szlovenszki lapok írják — csodálatos gyógyítási képességgel rendelkezik. Különösen az epilepszia és idegsokk gyógyítása körül ért el nagy eredményeket. *Kosztrina* község bucsuiáró helye lett a nyavalyatöröseknek és a szivbajosoknak.

Az élelmes kosztrinaiak már prospektust is kiadtak, amelyben többek közt a következők olvashatók:

1. Egy Amerikából hazatért hűdött leányt öt heti kezelés után teljesen meggyógyított. Ugyhogy a leány ma már mindenféle munkát el tud végezni és minden kíséret nélkül makkegészségesen visszahajózhatott Amerikába.
2. A napokban hagyta el teljesen gyógyultan *Kosztrinát* *Zichermann* Margit 17 éves roskovi leány. A fiatal leány béna volt, ami a csodadoktor hat heti kezelése után teljesen megszűnt.
3. Egy prágai tekintélyes bankigazgató gyermekét, aki születése óta nyomorék volt, pár heti kezelés után tökéletesen meggyógyította.

A prospektus néhány páciens fényképét is közli »*kura előtt és kura után.*«

Prospektust kívánatra ingyen küldenek a kosztrinaiak. Használati utasítás mellékelve van.

Paralitikusok figyelmébe melegen ajánljuk.

## Cimbalmozik?

Moravetz cimbalom ALBUMA már megjelent!

Igazi meglepetés a cimbalmozik számára. Kiválógatott briliáns darabok gyűjteménye.

Mindenütt kapható.

# HIREK

## MESE

Ma egy régi, fücsa városban jártam, pirinyó házak, pöttöm emberek között és a tenyérsi ablakok előtt, ha elhaladtam, bent a szobában elcsóttult a világ az árnyéktól, mint a mesékben. A járda mellett apró boltok sorakoztak és minden boltban lengő, piros cégtáblája volt, akár egy szakáll. Megható cégtáblákat láttam. Például okvetlenül meg kell említeni a péket, akinek ajtaja fölé dagadt, barna kenyér volt füstve. A cipőt ronggyá szaggatta két dühös aranyoroszlán, akik aranyfogaikat vicsorgatják egymásra és életre-halálra mentek ezért az egy vekni kenyérért. Ez bizony a civilizáció fényes diadala, amely az őserdők királyából vegetáriánust faragott és kitarító türelemmel gusztyust csinált neki a kenyérvetéshez. Felfedeztem még egy ragyogó borbélyüzletet is. Ide lépésről kell behatolni a kuncsaftoknál és a lépcső alján jobbról egy kajlabajszu parasztagda, balról egy szakállas, gyönyörűen bodorított hajú ur életnagyságu festménye áll, alatta ezzel a szöveggel:

*Öndoldások bármely mennyiségben elfogadtnak tisztelettel.*

Csak így: tisztelettel. Nem kiváló tisztelettel. A cukrászda valóságos költemény a jó békeidőkből. A kirakathat bibliai jeleneteket láttam cukorból és csokoládéból és az Eiffel tornyot kicsibe egy habostortán. Ennivaló volt. Aztán minden ötletnél, az uccán, lányokkal lehet találkozni, szökekkel és feketékkel, akik rámosolyognak az emberre, sőt szóba is szabad velük állni, anélkül, hogy ez különösebb következményekkel járna. Persze mind nagyon tisztességes nők és rögtön a mamát, papát emlegetik, ha valaki szerelemről és a csillagokról beszél előttük. A kapualjakban kövér rézesöngők állnak ki a falból, amiket ha megcibál az ember, bent, mélyen megkondul egy harang.

— Jaj de tréfásnak teccik lenni — mondta egymásután sorba tizenhárom házmaster, akikhez csupa csibészségből becsöngettem és a szemembenevették. Nem is kellett elszaladni. Mikor már fenékiig kiélveztem minden gyönyörűséget, megállítottam egy tüzoltókocsit, amely sebes vágatással igyekezett valahová.

— Kérem szépen messze van a városháza? — tettem magam, mintha nem tudnám. A tüzoltóparancsnok személyesen leugrott a kocsiról, megfogta a kezemet és elvezetett a mézeskalácszinű árkádokig. Utközben cukrot és pénzt tömött erőszakkal zsebembe és meg kellett esküdnöm az apám egészségére, hogy másnap elmegyek hozzá ebédre. És a rendőr előtt, aki az ucca gözfüstjét intézte, így bucsuzott el tőlem:

— Örültem a szerenésnek.

(t. i.)

\*

— A becskerekeli fölmentett polgármester átadta hivatalát. Becskerekéről jelentik: Berber Gyurica fölmentett becskerekeli polgármester pénteken adta át hivatalát Bodzai Aladár dr. városi főjegyzőnek.

— December hetedikén installálják a beogradi katolikus érseket. Rodics Ráfael bányászi apostoli adminisztrátor érsekké való felszentelése a megállapodás szerint december 7-ikén megy végbe. Az ünnepélyes felszentelésnél jelen lesz a király képviselője, az egész jugoszláviai katolikus püspöki kar, Pellegrinetti pápai nuncius, továbbá a kormány képviselői. A felszentelési ünnep helyéül valószínűleg a dalmáciai Sibenik városát választják.

— Összeütközött és lezuhant két angol katonai repülőgép. Londonból jelentik: A katonai repülőtéren nagy magasságban összeütközött két földérítő aeroplán. A lezuhant gépek maguk alá temettek két pilótát és egy műszerészt. Mind a hárman szörnyen haltak.

— Milkó Izidor hat könyve. Jelentették már, hogy dr. Milkó Izidor (Bac-decker) hat új szépirodalmi könyve megjelent. Minthogy a könyvek szétküldése az előfizetők részére különböző technikai okok miatt csak a jövő hét végén kezdődhet meg, a szerző úgy intézkedett, hogy az előfizetők hétfőtől kezdve Vig Zsig. Sándor szuboticaí könyvkereskedőnél elismervény ellenében átvehetik a megrendelt példányokat.

— A munkáspénztári tisztviselők fizetésrendezése. Az Országos Munkásbiztosító Pénztár elkészítette a SHS. királyságbeli pénztári tisztviselőknek szolgálati szabályzatát, amely nemsokára életbelép. Az országos pénztár egyszersmind intézkedett, hogy a pénztári tisztviselők fizetésrendezésére vonatkozó javaslatot a november 24-ikére kitűzött igazgatósági ülésig készítsék elő. A fizetésrendezés a terv szerint december 1-ig megtörténik.

— A világháború befejezése óta negyvenezer zsidó vándorolt Palesztinába. Genéből jelentik: Sir Herbert Samuel palesztinai angol főbiztos fogadta a sajtó képviselőit, akik előtt kijelentette, hogy a világháború befejezése óta negyvenezer zsidó vándorolt Palesztinába, akik közül négyezer foglalkozás híján ismét elhagyta az országot. A cionista szervezetek és gazdag zsidó magánszemélyek eddig letelepülés és munkaalkalom szerzése céljából hatmillió font sterlinget adtak.

— Fiume város aranyérme. Hétfőn, november 17-én ünnepli Fiume városa az olaszok bevonulásának ötödik esztendejét. Ez alkalommal az olasz király unokaöccse Duca D'Aosta herceg, a III. hadtest parancsnoka fogja meglátogatni a várost, hogy hősiességének s kitartásának megjutalmazásául egy arany érdemrendet nyújtson át a városnak. Az ünnepélyes fogadtatásra már napok óta készülődnek s hatalmas tribünöket építenek a katonai parádét végignézni szándékozó publikum részére.

— Szacharin-csempészt keres a bosznabródi rendőrség. Becskerekéről jelentik: A bosznabródi rendőrség arról értesítette a becskerekeli rendőrséget, hogy Güntner József 39 éves szacharin-csempész menekülésében Becskerek felé vette útját. A becskerekeli rendőrség megindította a nyomozást.

— Felváltott képviselőtestületek. Becskerekéről jelentik: A belügyminisztérium Novakanizsa, Obilitevo, Keresztur, Priglevica, Sveti Ivan és Csóka képviselőtestületeit felváltotta.

— Leégett a verseci katonai raktár. Versecről jelentik: A katonai raktár épülete pénteken délelőtt kigyulladt és mire a tüzoltók hozzákezdtek az oltáshoz, az egész épület lángban állott. A tüzet csak a délutáni órákban sikerült lokalizálni. A kár egymillió dinár. A rendőrség megindította a nyomozást, mert az a gyanu, hogy gyújtogatás történt.

— Háromszáz halottja van a jávai földrengésnek. Londonból jelentik: A jávai földrengés alkalmával több mint háromszáz ember meghalt, egy falu teljesen eltűnt a folyóban.

— A magyar Tudományos Akadémia is jelöl a Nobel-díjra. Budapestről jelentik: A magyar Tudományos Akadémia a jövő héten be fogja terjeszteni jelöltjeit az 1925. évi díjkiosztásra a Nobel-bizottságnak. A magyar Akadémia legutóbb 1913-ban Eötvös Lórántot ajánlotta a fizikai díjra, amit azonban nem vettek figyelembe és e mellőzésért az Akadémia több jelölést nem terjesztett elő. Most a magyar Tudományos Akadémia több magyar költő és író munkáját fogja eredetiben, valamint svéd és francia nyelven a Nobel-bizottság elé terjeszteni. — Stockholmból jelentik: Az 1924. évi irodalmi Nobel-díjat Raymond Ulászió lengyel íróknak adták „A parasztlak” című regényéért.

— A novisadi városi tisztviselők megkapják felemelt fizetéseiket. Novisadról jelentik: A belügyminiszter és a vajdasági városok szövetsége közt — mint már közöltük — megállapodás jött létre a városi tisztviselők fizetésrendezéséről. A miniszter által jóváhagyott fizetésrendezés szerint a városi tisztviselők az új fizetési kategóriának megfelelő illetményeiket ez év január 1-éig visszamenőleg megkapják. Stefanovics Zsarko dr., novisadi polgármester most intézkedett, hogy a városi számvétség a járulékok kimutatását sürgősen állítsa össze és a járandóságokat hétfőn a tisztviselőknek egy összegben fizessék ki.

— Moszkvai utasításra dolgozott az angol kommunista-párt. Genéből jelentik: A III. Internacionálé ellen alakult nemzetközi egyesülés elnöksége érdekes adatokat közöl arról az aknamunkáról, amelyet a bolsevista propaganda Angliában megindított. Az okmányok szerint a kommunista internacionálé mindenekelőtt külön brit bizottságot alakított abból a célból, hogy a brit birodalomban a bolsevista tanak terjesztését eredményesebben műveljék, majd pedig elhatározta, hogy véglegesen megalkotja az angol kommunista-pártot. A moszkvai utasítások alapján az angol kommunista-párt a választások során is igyekezett tevékeny szerepet játszani. Programjában követelte, hogy a bányákat és vasutakat nacionalizálják, még pedig úgy, hogy a munkások ellenőrzést gyakoroljanak a termelés felett. Moszkvai utasításra az angol kommunisták külön osztályt szerveztek a gyarmatokon kifejtendő propaganda irányítására. Ez irányú tevékenységük eredményei máris mutatkoznak Dél-Afrikában, Ausztráliában és Indiában.

— A szuboticaí festő- és iparművészeti iskola a téli hónapokban a Cara Lazara (Fűzfás) ucca 11. szám alatt, Oláh Sándor festőművész műtermében tartja előadásait. Tanítói napok továbbra is hétfő, szerda és péntek. Miután a szőnyegszövő gép megérkezett, a szőnyegszövési órák is megkezdődtek. Tanzakok: alak- fej- és aktrajz, festés, szőnyegszövés és batikmunkák.

— A jassy-i egyetemen megszünt az antiszemita mozgalom. Bukarestből jelentik: A jassy-i egyetem dékánjai közölték a közoktatásügyi miniszterrel, hogy az egyetemen a diákok antiszemita agitációja teljesen megszünt.

— Az amerikaiak szakállt, bajuszt fognak viselni? A Matin írja, hogy a walesi herceg amerikai útján éppen úgy szerepelt divat-autoritásként, mint ahogy Európában irányítja a divatot. Ruhák, kalapok, botok, keztyűk kerültek forgalomba a neve alatt, az amerikai üzletemberek jó napokat láttak a walesi herceg reklámja révén. Most egy filmszínész tért vissza Amerikába, az amerikaiak ünnepelt kedvence, akit öltözte különösségeiben az amerikai közönség szintén utánozni szokott. E nagy ember, Rudolph Valentino, aki hamisítatlan beretvált amerikai ábrázattal hagyta el Amerikát, hosszú szakállal és bajusszal érkezett most oda.

— December 30-ikán tárgyalják a novisadi kosztépénzesaló bűnyegét. Novisadról jelentik: A kosztépénzesalásért közel egy év óta vizsgálati fogságban levő Kiss Vilmos gyógyszerész bűnyegének tárgyalását a novisadi törvényszék december 30-ikára tűzte ki.

— Görögök merénylete egy délszerbiai újságíró ellen. Beogradból jelentik: Hadzsipopovics Szpaszoje, a bitolji Juzsna Zvezda című lap szerkesztője ellen ismeretlen tettesek revolvermerényletet kíséreltek meg. A golyók egyike sem találta el az újságíró. Hadzsipopovics főleg a görögországi szerbek helyzetével foglalkozott cikkeiben és ezért azt hiszik, hogy a merénylet szálat Görögországba vezetnek.

— Római régiségeket találtak Novisadon. Novisadról jelentik: Baumhauer Béla, városi mérnöki hivatali műszaki tiszt a város megbízásából a Szlana búrán mérészeket eszközölt. Eközben érdekes régiségekre bukkant, amelyek kis mélységből kerültek elő. Baumhauer Béla egy régi megkövesedett római kardot, egy teljesen sérteletlen állapotban levő mécesüveg poharat és egy teljesen megkövesedett koponyát talált. A kard körülbelül 70 centiméter hosszú, négy részre van szétesve és a megkövesedett kéreg alatt látható a kard vaspengéje. A koponya mivoltát csak a formája árulja el, mert a szemek és az átkapocs is teljesen át van kövesedve. Legjobb állapotban a mécesüveg pohár maradt meg, amely sárgába tetsző fehér üvegből készült és oldalán négy ki-dudorodása van. Dr. Stefanovics Zsarkó polgármester a leletet véleményezés végett elküldeti dr. Vulics Milán beogradi egyetemi tanárnak, a neves archeológusnak. A mérnöki hivatal reméli, hogy a lelet helyén, — amely a régi római sáncok közvetlen tőszomszédságában van. — további régiségekre fognak bukkanni.

— Aki azért válik el a feleségtől, mert többet keres, mint ő. Különös válpör indult meg a newyorki bíróság előtt: egy Cowan nevű szabó indította a felesége ellen, aki egy női szabóüzlet tulajdonosa. Cowan, bár nagy szorgalommal dolgozik, nem keres többet hetenként husz dollárnál, feleségének keresete azonban már a háború előtt heti ötven dollár volt, most pedig, mióta önállósította magát, már házat is vásárolhatott jövedelméből és fiát egyetemre küldhette tanulni. Cowan kijelentette a válóper első tárgyalásán, hogy ő, mint igazi yankee, önzetében sértve érzi magát amiatt, hogy a felesége többet keres, mint ő és ezért nem is meri a maga számára követelni a családfő jogkörét. A bíró megesóváltta a fejét erre a kijelentésre és elhalasztotta a tárgyalást: gondolkodási időt adott Cowan-nak.

— Elfogott katonaszökevény. Novisadról jelentik: Knezevics Draga novisadi pályaudvari detektív néhány nappal ezelőtt a vasuton elfogta Romanov Janko autokolonnás közoktatót, akit a katonai hatóságok szökésért köröznek. Romanovot akkor átadták a katonai hatóságoknak, azonban sikerült neki a katonai fogházból ismét megszöknie. Pénteken délután Knezevics detektív ismét felismerte a pályaudvaron Romanov Jankót, aki menekülni próbált. A detektív erre háromszor utána lött, mire a katonaszökevény megadta magát. Megláncolva átadták a katonai hatóságoknak.

— A becskerekeli iparkamara a szuboticaí mezőgazdasági kiállításért. Becskerekéről jelentik: A becskerekeli kereskedelmi és iparkamara elhatározta, hogy akciót indít a Bányaságban az 1925 júliusában Suboticán rendezendő mezőgazdasági kiállítás sikere érdekében.

— Betörés Temerinben. Temerinből jelentik: Szerdára virradó éjjel ismeretlen tettesek betörték Sági Pál gazdálkodó házába és a lakásból elloptak kilencezer dinár készpénzt. A nyomozás megindult.

— Szentá nagyközség? Szentáról jelentik: A Bácsmegyei Napló megírta, hogy Szentá város földjeiből újabb 1500 holdat sajtítottak ki. A város tolyton emelkedő terhei miatt ismét előtérbe került a városnak községgé való visszafelépítésének terve.

— Tizenkét balettáncosnő megváltott egy filmfelvételt erős Jupiter-lámpáitól. Londonból jelentik: Egy itteni kabaréban filmfelvételt készítettek egy balettről, amelyben tizenkét táncosnő vett részt. Mind a tizenkét táncosnő elvesztette szemvilágát, mert a filmoperátor elhalasztotta a szükséges óvintézkedéseket az erős fény sugar ellen a táncosnőket korházba vitték.

— **Kamaraestély Noviszádon.** Noviszádról jelentik: A noviszádi zeneegyesület november 20-án rendezte a Slobodaszálló nagytermében első zeneestélyét, amelynek műsorán Haydn, Mozart, Schubert és Beethoven művei szerepelnek. Az estélyen Mócs Sándorné, Waldner Edit hegedűművész, Vitaliani Róbert karmester, Mayer Margit, Vukó Vida, Besics Gabriella, Vitaliani Bianca, Nenadovics Vlada, Rózsa László és Pascan Svetolik, a zeneegyesület elnöke lépnének fel.

— **Francia tábornok a csehszlovák vezérkari főnök helyettese.** Prágából jelentik: Massaryk elnök, a hadügyminiszter előterjesztésére Nozé francia tábornokot nevezte ki a csehszlovák hadsereg vezérkari főnök helyettesévé. A kinevezést — amely csehszlovák katonai körökben nagy elégedetlenséget kelt — Udrzal hadügyminiszter azzal indokolta, hogy Gaida és Keepanna tábornokok pályáztak ugyan a vezérkari főnök-helyettesi állásra, de a két ellentétes politikai irány hívei nem tudtak meg egyezésre jutni. Nozé kinevezésével kapcsolatban csehszlovák katonai körökben rámutatnak arra, hogy a csehszlovák hadsereg ezáltal az eddiginél is függőbb helyzetbe fog kerülni Franciaországgal szemben.

— **A gyermektombola nyerevényei.** A szuboticei gyermektombola népe izgalmas várakozással s kíváncsi érdeklődéssel várja a vasárnapot. Vasárnap délután lesz ugyanis a szuboticei zsidópatronázs egyesület gyermektombolája. Ez a tombola mindentől eltekintve azért lesz érdekes, mert annyi nyerevénye van, hogy nem kell éppen a szerencse kegyeltjének lenni annak, aki értékes nyerevényhez jut. Főnyerevény öt darab van s így ötven nyerhetik. De nemcsak a gyerekek várják a vasárnap délutánt, hanem a felnőttek, különösen a tánc és a kedélyes mulatás barátai, mert a Patronázs mulatságainak eddigi jó híre és sikere biztosíték, hogy vasárnap délután mindenki jól érzi majd magát.

— **Vasárnap délelőtt nem lesz villamosáram Suboticán.** A szuboticei villamostelep közli, hogy vasárnap reggel hét órától délután két óráig légvezeték-javítások miatt szünetel az áramszolgáltatás.

— **Garibaldi Peppino párbajra hívta ki Mussolinét.** Rómából jelentik: Garibaldi Peppino, az olaszok szabadsághősének dédunokája, az »Italia libera« egyesület vezetője, aki a fascista terror miatt az olasz néphez kiáltványt intézett a fascisták ellen, Balbo Italo, az olasz milícia főparancsnoka és Varini tábornok provokáltatta. Garibaldi a kihívást visszautasította azzal a megjegyzéssel, hogy csak Mussolinivel hajlandó megvívni, aki a fascista büntényekért elsősorban felelős.

— **Bécs hóolvasztókészülékeket állít fel az uccákon.** Bécsből jelentik: Érdekes kísérlet kipróbálása miatt várakozással tekint Bécs városának tanácsa az első hó elé. Már három télen át óriási hóesések voltak, amelyek hetekre megakasztották a világvárosi forgalmat. Stegel városi tanácsos, a köztisztasági hivatal vezetője ezért érdekes módon akarja megakadályozni, hogy Bécs forgalmasabb utvonalaiban hóhegyek keletkezzenek. Finnországban, ahol a tél sokkal tovább tart és a havazás is lényegesen erősebb, mint Középeurópában, hóolvasztókészülékeket állítanak fel. Ilyen hóolvasztó gépet építtetett Siegel tanácsos és ezt a legforgalmasabb utkereszteződésnél, a Ringen, a Staatsoper előtt akarja kipróbálni. Szakértők szerint a hó a készülék környékén nyomban elolvad és befolyik a csatornába. Ha a kísérlet sikerrel jár, úgy Bécs városa több hóolvasztókészüléket fog építtetni és jövőre Bécs összes jelentősebb uccáit és tereit felszerelik hóolvasztókészülékekkel.

— **Katholikus nők kivágott ruhában nem mehetnek templomba Magyarországon.** Budapestről jelentik: A magyar püspöki kar őszi konferenciáján foglalkozott a női divat kérdésével. Elítélőleg konstataáltak, hogy a mostani női divat a női szemérmességet támadja meg, amivel a nő utolsó kincsét veszítené el. Különösen az ellen tiltakoznak, hogy katolikus nők átlátszó és mélyen kivágott ruhában járjanak templomba. A püspöki kar szigorú figyelmeztetéssel tiltja el a híveket attól, hogy ilyen öltözékben templomba jöjjenek, vagy különösen a szentségekhez járuljanak. Ez a figyelmeztetés a híveknek a szószékről felolvasandó és ahol szükségesnek látszik, a templom ajtajára is kifüggesztendő.

— **Uj főszolgabíró Dárdán.** A belügyminiszter Pavlovics Milán moribovszki főszolgabírót dárdai főszolgabíróvá nevezte ki.

— **Letartóztattak egy berlini rendőrfelügyelőt.** Berlinből jelentik: A berlini rendőrség azon osztályánál, ahol a talált tárgyakat, letételeket és elkobzott értékeket kezelik, megállapították, hogy egy idő óta az értékesebb tárgyak és nagyobb pénzüsszegek eltűnnek. A vizsgálat számai Ganl rendőrfelügyelőhöz vezettek, aki ennek az osztálynak az élén állott. A rendőrfelügyelőt, ennek titkáraját és egy irnokot a súlyos gyanúkok alapján állásuktól felfüggesztették és letartóztatták.

— **Rádiókongresszust terveznek Prágában.** Prágából jelentik: A csehszlovák tavaszi vásár keretében, amely a jövő év március 22-től 29-ig fog tartani, rádióvásárt is akarnak rendezni s azzal kapcsolatosan nemzetközi rádióamatörkongresszust, amelyen befogják mutatni a rádió minden vívmányát és az egész világon gyártott rádiókészülékeket.

— **Az első siker.** Párisból jelentik: Csütörtökön leplezték le Bagatelle-ben azt a kis emlékoszlopot, amely a repülés első sikerét örökíti meg. 1906. november 12-én Santos-Dumont aviatikus ezen a helyen 220 métert repült egyenes vonalban és 21 egyötöd másodpercig volt a levegőben. Az emlékoszlop egyszerű kő, amelyre ezt a szöveget vészték: „Itt ezen a helyen, az Aero Club ellenőrzése alatt Santos-Dumont a repülés első világrekordját érte el. Tartam: 21 egyötöd másodperc. Távolság: 220 méter.” Ime, — 28 évvel az első rekord után — a világrekord 380 kilométer óránként! S a távolság? Két amerikai körülrepülte a világot.

— **Egy agg bárónét agyongázolt Bécsben a villamos.** Bécsből jelentik: Csütörtökön délután halálos szerencsétlenség történt a villamoson a IX. kerületben a Wachringer Gürtelen. Hoffman Gabriella született Fürstenwaerther báróné 77 éves magánzónó abban a pillanatban akart felszállni a villamosra, amikor a kocs megindult. Az agg hölgy elesett, még pedig olyan szerencsétlenül, hogy a pótkocsi kerekei alá került. A villamos nyomban megállott, rengeteg közönség csődült össze, felemelték a sinekről a pótkocsit és kiszabadították alóla a szerencsétlenül járt matrónt, a mentők néhány perc alatt a helyszínére értek, de már késő volt. A tragikus végű agg asszony egyik leánya az állami színházak volt vezetőségi elnökének, Vetternek, a felesége, a másik pedig Hoffmann-Fürstenwaerther Margot néven ismert nevű írónő.

— **Összeszurkált földbirtokos.** Szentáról jelentik: Konyovics Dusan moholi földbirtokost csütörtökön este az uccán megtámadta Miatov Tódor cigányzenész és hasba szurta. A földbirtokos állapota súlyos. A tettest letartóztatták.

— **Szenzáció az Aleksandrova utcán.** Valóságos szenzációszámba megy az a kiállítás, amelyet Beck Jenő szuboticei kötöttárú készítő, Komlós Testvérek üzletében, vasárnap rendez.

— **Ahol a rabbik szocialisták.** Bécsből jelentik: Most zajlottak le Bécsben a zsidó hitközségi választások, amelyeken a szocialdemokraták is listát állítottak. A választásokon a cionistákkal egyesült polgári pártok listája győzött, ámbar a bécsi rabbik többsége a szocialdemokratákhoz csatlakozott. Stricker Róbert, a cionisták vezére egyik lapban leveles támadást intéz a bécsi rabbik, kántorok és hitoktatók ellen, akik — mint írja — a szocialdemokratákhoz csatlakozva, a vallás ellenségeivel szövődtek.

— **Brutális háztulajdonos.** Szentáról jelentik: Braun Henrik szentai kereskedő Halász Sándor és Márkus Gyula nevű segédjeit felbujtatta, hogy verjék meg Hoffmann Sándor nevű lakóját. Hoffmann nyugalmazott tisztviselő rossz anyagi viszonyok közt él és egyedüli büne, hogy házigazdája nem akar lakót. Hoffmann csütörtökön megtámadták a lakásán és súlyosan megverték. A brutális házigazda ellen nagy a felháborodás. A rendőrség megindította az eljárást.

— **Tizenkilenc óra alatt Párisból Moszkvába.** Párisból jelentik: Egyik francia repülőársaság rendszeres repülőjáratokat akar szervezni a francia főváros és Moszkva között. Az első repülőgép — mint Moszkvából jelentik — Minszkbe érkezett Strassburgon, Prágán és Varsón keresztül és folytatja az utat Moszkva felé. A rendszeres repülőjáratok a jövő év tavaszán fognak megindulni. Kiszámították, hogy a repülőút időtartama csak tizenkilenc óra lesz, úgyhogy Párisból hajnalban száll föl a repülőgép és még ugyanaznap estéjén Moszkvába érkezik.

— **Leszurta a testvérét.** Szentáról jelentik: Rádics Gyuró horgosi földbíró összeszólalkozott István nevű fivérével és összeszurkálta. Rádics István állapota súlyos. Az eljárás megindult.

— **Glasgowban tilos a vörös zászló.** Londonból jelentik: A glasgowi rendőrbíró érdekes ítéletet hozott, amely előreláthatólag a munkásszervezetek tiltakozását fogja maga után vonni. Két fiatalot elítélt 21, illetőleg 10 és fél shilling pénzbüntetésre, mert a választások éjszakáján a tömegben vörös zászlót vittek. Kimondta a rendőrbíró, hogy a vörös zászló alkalmas a kedélyek izgatására, tehát rendzavarásra is és így büntetendő cselekedet a zászló nyilvános körülhordozása.

— **Az „Iglói diákok“ Pacséron.** Pacsérről jelentik: A pacséri műkedvelők vasárnap előadják az „Iglói diákok“-at. A kitűnő pacséri műkedvelők előadását nagy érdeklődéssel várják.

— **Csehországban nem neveznek ki többé új államhivatalnokot.** Prágából jelentik: A kormány rendeletet adott ki, amelynek értelmében ezentul sem a minisztériumokban, sem más állami hivataloknál nem szabad új tisztviselőt kinevezni, hanem üresedés esetén, feltéve, hogy szükség van munkatőre, más állami hivatalokból kell a hiányt pótolni, mert körülbelül másfélszázezer állami tisztviselővel több van Csehországiában, mint amennyi szükséges.

— **Vámcsalással vádolt zagrebi nagykereskedők.** Zagrebból jelentik: A zagrebi rendőrség nyomozást indított a Walfere és Nafusi zagrebi textilnagykereskedő-cég ellen vámcsalások miatt. A céget azzal vádolják, hogy huszonegy láda luxuscikket mint kézműárt vámmoltatott el és egy millió dinár helyett csak 35.000 dinár vámot fizetett.

— **Meghívó.** A »Reusz« zsidó ifjúsági kultúregyesület f. é. november hó 16-án, vasárnap délután 2 1/2 órai kezdettel a Bárányi-szálloda kistermében a tagok részére ismerkedői délutánt tart, amelyen érdeklődőket szívesen lát az Elnökség.

— **Reményi fotoszalonjában** az összes fényképeszeti munkálatok 25% árengedménnyel készülnek.

— **Gyomorbélzavaroknál,** főnyugodásnál, főhőfőgnél, étvágytalanságnál 1-2 pohár »Ferenc József« keserűvíz alaposan kitisztítja az emésztés utait.

— **Halálosvégű lövöldözés a mexikói kamarában.** Mexikóból jelentik: A kamara csütörtöki ülésén lövöldözés támadt a képviselők között, többen megsebesültek. Egyik képviselő behalt sérülésébe. Morone munkásképviseelő állapota válságos. Letartóztatások még nem történtek, mert nem tudták megállapítani, hogy kik adták le a lövéseket. A munkáspárt a vérontásért az ugynevezett gyesista pártot okolja, amely állítólag összeesküvést szervezett a munkásvezetők meggyilkolására.

— **Gragvanszka Kasimó** értesíti t. tagjait, hogy november 15-én este 9 órai kezdettel »Teaestély« rendez. Tagok vendéget hozhatnak. Bóna egyszerű sötét.

— **Ha parfümöt vásárol,** úgy csak Schöfélé Gouttes des Fleurs-t vegyen, mert ez adja a legkiválóbb virágillatot. Jobb a francia parfümnél, mert nem emelgató, de tartósan jószagú és diszkrét.

— **A Suboticei Zsidó Patronázs-Egyesület** a szokásos évenkénti ültetés helyett gondozottainak téli elruházására november 16-án, vasárnap délután fél 5 órakor a városi színházban **tombolával** egybekötött gyermekmulatságot rendez.

— **Lepedat I. Jovanović** suboticei főelárúsióknál vásárolt sorsjegyekből november 13-án kisorsoltattak:

500.000 dinárt nyert: 49844.  
10.000 dinárt nyert: 15442.  
2000 dinárt nyert: 48073.  
1000 dinárt nyert: 83278.  
600 dinárt nyert: 7092 9279 71 17555  
18937 25540 27002 28129 29920 37989  
47449 53272 71075 75622 82017 86289  
37941.  
400 dinárt nyert: 45165 6753 82 7085  
9312 67 99 15413 26 36 65 17519 30 99  
18905 34 95 19118 33 36 20404 6 31 33  
43 66 83 22109 93 51 68 74 93 24218  
25597 26241 63 83 27010 11 39 91 28167  
29911 41 55 99 29954 34038 77 36361 76  
84 88 38553 40113 40 42228 43992 87  
45328 76 89 46955 86 47423 84 48020 22  
94 51275 53229 55796 56311 58424 41  
45 80 59560 60440 46 79 63607 64714  
65286 66440 60 67567 69823 72 88 70304  
36 40 71002 29 38 99 72558 66 95 75686  
76274 79 82 77912 20 48 49 78371 82031  
97 83219 52 65 84 86209 77 95 89454 90  
95 94138 43 63 78 95928 74 96883 97061  
29 30 31 65 73 98619.

## KINTORNA

Fall Leó operettjének, a **Pompadour**-nak bemutatására készülődik egyik vajdasági városka műkedvelő-gárdája. A szerepek kiosztása után az amatőr-prímadonna szölt a partnerének, hogy kiserje haza. Amint kint voltak az uccán, odafordul hozzá:

— Feri, szeretnék kérdezni valamit magától.

— Parancsoljon.

— De ne nevéssen ki. Mi az, hogy Pompadour?

A szobánforgó Feri vonogatni kezdte a vállát:

— Nem tudom. De majd megkérdezem a rendezőtől.

Kezet csókolt és visszament a rendezőhöz. Félrehívta az egyik sarokba:

— Te Béla, mit jelent, hogy Pompadour?

— Az, kérlek, egy rokoó-kokott, — válaszolta a rendező szolgálatkészen.

— Micsoda?

— Rokokókokott.

— Hogy mendod?

— Rokokókokott, — ismételte meg türelmetlenül a derék Béla és otthagya. Másnap a primadonna megkérdezte partnerét:

— Na tudja már, mit tesz az, hogy Pompadour?

— Nem, sajnos, — válaszolta a fiu — pedig megkérdeztem a Bélától, *de ő mindig dadogni kezd, ha erről beszél...*

\*

Egyik vajdasági városban nagy sikereket arat egy bűvész. Róla beszélte valaki:

— Szenzációs mutatóványt produkál a bárban. Bemegy trikóban egy üres szekrénybe és komplett uccai öltözkében jön ki bulóba.

— Az semmi, — szölt közbe a bűvész



egyik barátja — csinált ő már különbet is ennél. Bement uccai öltözékben egy zsufolt kávéházba és pompás városi bundában jött ki belőle

\*

Egy kisebb vajdasági hitközség pénzbeszédője, Móric bácsi, minden nap személyesen számolt el a hitközségi elnöknek beszédett pénzről. Egy szép napon az elnök megolvassa a pénzt, egyszer, kétszer, háromszor, hiába minden: kétszáz dinár hiányzik. Nem akart nagyon rájleszteni a szegény pénzbeszédőre és ezért szelid hangon mondta neki:

— Móric bácsi, hiányzik magának kétszáz dinár...

Az öreg a legnyugodtabb hangon válaszolta:

— Nekem hiányzik? Legfeljebb magának hiányzik...

\*

Egy suboticei festő és a felesége elhatározták legutóbb, hogy bucsut mondanak a vendéglői kosznak és saját háztartást vezetnek. Azóta az asszonyka maga főz, a férj pedig... a férj pedig sző. nélkül elfogyaszta a házilag készült ebédeket és vacsorákat.

Néhány nappal ezelőtt az újdonsült háziasszony kétségbeesve rohant az urához:

— Jézus Mária, a tortát összerágta egy egér.

— Nem baj, — felelte a férj szóra-közöttan — nem kár érte.

— Micsoda? — csattant föl a szakácsnői önértetében megsértett hitves — azt mondd, hogy nem kár a tortáért?

A férj ijedten javította ki a baklövést:

— Isten ments, hogy ilyet állítsak. Én csak azt mondtam, hogy nem kár az egérért...

## KÖZGAZDASÁG

### Nem tudja munkásait fizetni a beogradi „Drina“ építővállalat

Beogradból jelentik: Ezer munkás akart pénteken tüntetést rendezni Beogradban, akik nem kapták meg munkaadójuktól, a »Drina« beogradi építési vállalatától fizetésüket.

A »Drina« szerződést kötött az állammal a Beograd-Malatnica Reka utvonali kiépítésére, olyan feltétellel, hogy az 58 kilométer hosszú ut felépítésének munkálatait az állam parcellánként fizeti. A kifizetések eddig pontosan megtörténtek, míg most az állam két millió dinárral adós maradt a vállalatnak, amely emiatt nem tudta munkásait kifizetni. A munkások néhány napig várakoztak, szerdán pedig bizalmi embereik útján a vállalatnál és az építésiügyi miniszternél intervenáltak fizetésük folyósítása végett. Az intervenció eredménytelen maradt, amiért a munkások elhatározták, hogy Beograd főbb uccáin tüntető felvonulást rendeznek. Mintegy ezer munkás gyűlt össze pénteken reggel Bozsdovácon és be akartak vonulni a városba, amit azonban a rendőrség megakadályozott. Emiatt a munkásság Banjica, majd Topcsider irányából próbált bevonulni a városba, azonban a rendőrkordon itt is feltartóztatta őket. Később a rendőrség megengedte, hogy a munkásoknak egy kisebb küldöttsége bemehessen a városba, hogy az építésiügyi minisztériumban a munkások panaszát előadhassa.

### A vásárosoknak sem megy jól

A noviszadi Hitelezői Védegyelet csalárd bukás miatt jelentett fel egy vásáros kereskedőt

A noviszadi Hitelezői Védegyelet pénteken délután tárgyalta Frank Miroslav elnöklété alatt Cserven János be nem jegyzett palánkai vásári vándor-kereskedő fizetésképtelenségi ügyét. Cserven 111.590 dinár passzívával szemben 27.135 dinár erősen vitás aktívát mutat ki s 30 százalékos kényszerregegyezséget ajánl garancia nélkül. A fizetésképtelenségnél mindössze öt cég, 3 noviszadi, 1 suboticei s 1 zagrebi érdekelt. A legnagyobb hitelező Fränkl Testvérek 26.804 dinárral.

A védegyelet megállapította, hogy Cserven az utolsó három hónapban vásárolt hitelbe s fizetésképtelensége tudatában is adósságokat csinált, erre való tekintettel úgy határozott, hogy az egyezséghez nem járul hozzá, hanem ügyésze útján csalárd bukás miatt feljelentést tesz Cserven ellen.

Szombaton este 8 órakor Kovács Lajos petrováci kereskedő kényszerregegyezési ügyét tárgyalta a védegyelet. Kovács 204.230 dinár passzívával szem-

ben 130.915 dinár aktívát mutat ki, 23 hitelező van érdekelve, köztük Kohn Ignác és fia noviszadi 16.299, Grossberger suboticei 11.220, Löwenberger Alfréd noviszadi 10.799, Weidinger S. J. szombori 8.000 dinárral. Követelések bejelentési terminusa november 29., a kényszerregegyezési tárgyalást december 2-án tartják meg. Vagyonfelügyelő Bobos Lajos petrováci lakos.

**Veszélyben az osztrák korona stabilitása.** Bécsből jelentik: Pénzügyi körök véleménye szerint a mostani vasutassztrájk és a postások újabb mozgalma, amely december elején szintén könnyen munkabeszüntetésre vezethet, komolyan veszélyeztetheti az osztrák korona stabilitását. Az osztrák korona stabilitása ugyanis szoros összefüggésben van a szanalással. Ha a szanalás sikere veszélyeztetve van, úgy a jegybank is kénytelen megváltoztatni fináncpolitikáját, ami kétségkívül azt eredményezné, hogy az osztrák korona szilárd pozíciója Zürichben és a többi világpiacon megrendül. Éppen ezért osztrák pénzügyi körökben a legnagyobb aggodalommal figyelik az osztrák korona sorsát.

**Nem változik a Simplon-express utiránya.** A jugoszláviai sajtót nemrég az a hír járta be, hogy francia hivatalos körök a Simplon-Orient-express jelenlegi menetirányának megváltoztatását javasolták és hogy ennek következtében az express ezentul nem Trieszten és Zagreben át, hanem Bécs és Budapest érintésével fog közlekedni. Az államvasutak beogradi vezérigazgatósága zagrebi gazdasági körök érdeklődésére megállapította, hogy a Simplon-Orient-express mostani iránya az 1919. évi párisi konvenció értelmében tíz éven belül nem változhat meg. Az adott esetben csak az új kapcsolat létesítéséről lehet szó Strassburg Stuttgart-Bécs felől.

**A darabáru-forgalom beszüntetése a Dunán.** A dunai hajózási társaságok november 20-ikától kezdve a darabáru-forgalmat Regensburg, Passau- és Linz állomásokról beszüntetik. A gyorsáru-forgalmat Bécs, Pozsony, Komárom, Budapest, Vukovár, Noviszad, Beograd, Orsova, Lom, Giurgiu állomások közt további intézkedésig egyelőre fentartják.

A vajdasági gazdasági kongresszus előkészületei. Noviszadról jelentik: A noviszadi kereskedők és gyárosok szövetsége erősen készülődik a városház dísztermében november 23-ikán délelőtt 9 órakor megtartandó első gazdasági kongresszusra. A kongresszuson dr. Csuresin, a kereskedők és iparosok beogradi országos szövetségének főtitkára és dr. Gregorics másodtitkár, továbbá dr. Kosszics Milos, a

ljubljanai egyetem volt közgazdaság-tanára, a noviszadi kereskedelmi- és iparkamara ujonnan megválasztott főtitkára fog a vámpolitika fő kérdéseiről értekezést tartani. Előadást tart a kongresszuson Schramm Nándor is, a szentai iparos-egyesület elnöke a vajdasági kereskedők, gyárosok és iparosok válságos helyzetéről.

**A beogradi bankok a kamatmaximalás ellen.** Beogradból jelentik: A bankok egyesülete csütörtöki ülésén foglalkozott a Nemzeti Bank kamatlábmaximáló törekvéseivel és elhatározta, hogy memorandumban fogja ismertetni azokat az okokat, amelyek miatt a bankok ellenzik a tervet. Több felszólaló kijelentette, hogy a bankok többsége inkább lemond arról, hogy a Nemzeti Bank hitelt folyósítson számára, sem hogy a tíz és tizenhét százalékos kamatlábat betartsa.

**Végéhez közeledik a német-orsz kereskedelmi tárgyalás.** Moszkvából jelentik: Moszkvába megérkezett a kereskedelmi szerződésről folytatott tárgyalások befejezésére kiküldött német bizottság, amelynek vezetője Körner államtitkár. Csicserin külügyi népbiztos fogadta a német nagykövetet és az államtitkárt.

Ahol bőven van pénz. Természetesen Amerika az a boldog hely, ahol, ellentétben Európa összes államaival, nem érzik a pénzhiányt. Az utolsó tíz évben az Északamerikai Egyesült - Államok Európa bankárjává fejlődtek. Anglia, Franciaország és Olaszország háborús amerikai adósságai 11 milliárd dollárra rúgnak, ez az összeg azonban aligha lesz behajtható és Amerika kénytelen lesz Franciaországnak és Olaszországnak engedelményeket tenni. Anglia már megkezdte kötelezettségeinek törlesztését és a kamatok fizetését, Olaszország és Franciaország azonban egyáltalán nem mutatnak erre hajlandóságot. Az Unió gazdasági életében már hosszabb idő óta példátlan pénzbőség uralkodik. A papirdollárok valósággal túl vannak fedezve arannyal, annyi arany halmozódott fel az utóbbi évek folyamán, hogy komoly gazdasági körökben valóságos katasztrófának tekintik ezt. Már is észlelhető a produkció aktivitásának csökkenése ami avval magyarázható, hogy az a rengeteg mennyiségű dollár, ami Amerikában összehalmozódott, hiányzik Európának, amely így nem tud vásárolni. Ismert gazdaságpolitikusok ezért már régóta azt ajánlják, hogy Európa térjen le az arany valuták rendszeréről. Mások viszont azt sürgetik, hogy Amerika bocsássa Európa rendelkezésére felesleges aranykészletét és így vásárlóképesse tegye az övillágot. Ezek első sorban áruhitekre gondolnak. Az amerikai nagytőke a közgazdasági kapacitások és a tömegek nyomása alatt aligha fog elzárkózhatni attól, hogy az európai államoknak nagyobb mértékben nyújtson hiteleket és egyuttal felkarolja az európai magángazdaságot is. Ebben az irányban már luzamosabb idő óta igen előrehaladott stádiumban levő tárgyalások folynak. Nemesak a nyugati európai államokban történendő befektetésekről, de speciálisan a dunai államoknak folyósítandó kölcsönről is sok szó esik. Valószínű, hogy mostan, az elnökválasztás izgalmainak elültével, egy csomó amerikai bankár megbizottja Európába utazik nem pusztán a helyzet tanulmányozására, de a tárgyalások folytatására is. Szegény Európa az amerikai bankárokkal is alighanem úgy jár, mint az amerikai nagybácsikkal... Ezekről sem kap pénzt.

## MORAVETZ

zeneműkereskedő Timisoara (Románia) Az utódállamok legnagyobb zeneműzakülete minden megrendelést gyorsan, pontosan és a legolcsóbban intéz el. Tegyen próbamegrendelést! Jegyzékek ingyen.

## TÖZSDE

### A dinár külföldi árfolyamai 1924. november 14.

Zürich 7.45.

Budapest deviza 1073—1079, valuta 1053—1074.

Berlin deviza 60,55—60,85 milliárd márka, valuta 60,40—60,80 milliárd márka.

Bécs deviza 1024—1028, valuta 1021—1027.

Prága deviza 49,075—49,575, valuta 48,95—49,45.

Trieszt 33,275—33,350.

Newyork 144,875.

Zürich, nov. 14. Zárlat: Beograd 7.45.

Páris 27,475, London 24,07, Newyork 5,19, Brüsszel 25,10, Milánó 22,50, Amsterdam 208, Berlin 123,60, Bécs 0,007315, Szófia 3,75, Prága 15,45, Varsó 100, Budapest 0,00695, Bukarest 2,85.

Beograd, nov. 14. Zárlat: Páris 3,67, London 321,25—321,50, Milánó 3—3,01, Newyork 68,85—69,05, Geni 13,30—13,37, Prága 2,0635—2,0685, Bécs 0,09775—0,0978, Budapest 0,0935—0,0940, Amsterdam 38,25—38,50, Berlin 16,55, Brüsszel 2,785.

**Noviszadi terménnytőzsde, nov. 14.** Az irányzat változatlan, a forgalom csekély. Buza, bácskai 75—76 ke.-os 370—375 dinár, bánáti 75 kg.-os 380 dinár. Zab, bácskai 275 dinár, szerémségi 280 dinár. Tengeri, bácskai 170 dinár, bácskai 50%-os 165 dinár, bácskai szárított 227,50 dinár, bánáti új 175 dinár, szerémségi 175 dinár, szerémségi szárított 235 dinár, szerémségi új, minőség-garanciával 180 dinár. Liszt bácskai 0-ás GG. 585 dinár, 0-ás G. 545—550 dinár, 6-os 375—380 dinár, 7-es 320—325 dinár.

**Heti jelentés a noviszadi gabonapiacról.** Noviszadról jelentik: A héten is mérsékelt volt a forgalom. A buzaárak változatlanok maradtak. A kínálat csekély volt és a keresletnek megfelelt. Lisztben ugyancsak mérsékelt maradt az üzlet, ellenben tengeriben még mindig nagy tételek kerültek a piacra és cseréltek gazdát. A tengeriárak tartottak. Exportcélokra igen jelentékeny mennyiségek költettek és ha a hajózás még egy ideig üzemen marad, még nagy tételek kerülhetnek kivitelre, főleg Németországba és tengerentúlra. Zabárak tartottak voltak, a forgalom minimális volt. Kender ára lassan emelkedő. Árpában, babban, korpában és dióban alig volt forgalom.

**Budapesti terménnytőzsde, nov. 14.** A terménnytőzsdén ma valamivel barátságosabb hangulattal indult az üzlet. Amerikából 2,5—3,25 centtel magasabb buza és 2,75 centtel magasabb rezs árakat jelentenek.

Belföldi buzáért nyitáskor 2500 koronával magasabb vételárat kínáltak a tegnapi legmagasabb árnál. Nyitáskor 77 kilogramos buzáért 467,500 koronát fizettek.

A takarmánycikk piacán árpa és tengeri iránt van élénkebb érdeklődés. Hántolmi való jobbminőségű árpáért 450,000—460,000 koronát fizetnek, takarmányárpa 410—415,000 koronára.

Új morzsolt tengerit 250,000 koronával ajánlanak, 240,000 koronás pénzájlat van rá. Csöves tengeriért a tőzsdeidő elején 182,500—185,00 koronát fizettek.

**Chikagói gabonátőzsde, nov. 14.** Buza prompt 2. min. 154,75, Buza decemberre 155, Buza májusra 162,125, Buza júliusra 141, Tengeri prompt 2. min. 125,5, Tengeri decemberre 113,75, Tengeri májusra 118,75, Tengeri júliusra 119,5, Zab decemberre 55, Zab májusra 59, Zab júliusra 57, Rozs decemberre 140,25, Rozs májusra 141,125.

**Newyorki gabonátőzsde, nov. 14.** Buza őszi vörös 175,25, Buza őszi kemény 170,5, Tengeri 130, Liszt sp. w. cl. 700—750. Az irányzat emelkedő.

**Felhívás.**

„Helios“ cinkográfia műintézetet megvettem az esetleges hitelezőket kérem, hogy követeléseiket f. hó 20-ig írásban jelentsék be, mert későbbi bejelentéseket nem veszek figyelembe.

Subotica, 1924. november 12

**Ernest Fischer**

8671

grafikički umetnički zavod

**Árverési hirdetmény.**

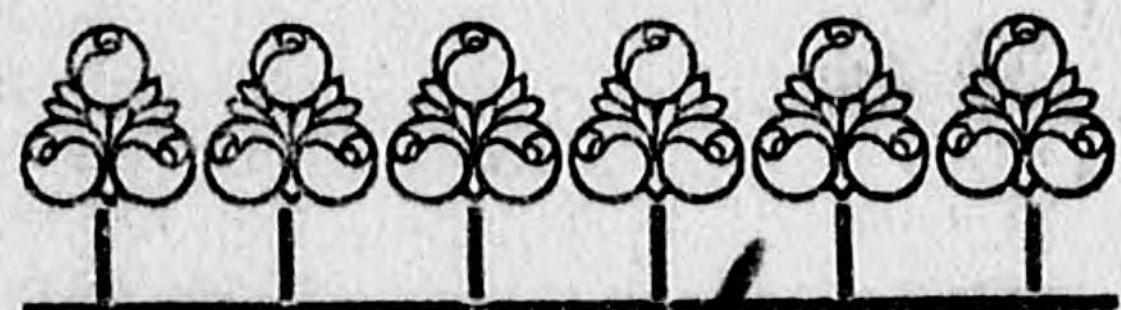
Alulírott zárgondnok ezennel közzhírre teszi, hogy a kezelése alatt álló s a végrehajtást szenvedettek tulajdonát képező tiszaszentmiklósi, „Sári major“-i (Potiski Sveti Nikola-Sarinovac) ingatlanok gazdasági felszerelésére a végrehajtató kérelmére Gyurkovics Sándor novakénizsai bírósági végrehajtó által Izvrš. br. 226/1924 szám alatt az 1924. november 18 napjának d. e. 10 órájára a helyszínen „Sári major“-ban (vasuti megállóhely Sarinovac) az ingó árverés kintüzetett, amely alkalommal eladás alá kerülnek: egy Vauler 24-es kétgéprendszerteljes gőzeke teljes felszereléssel, mintegy 50 drb b, 12 drb szarvasmarha, 4 bivaly, különböző gazdasági gépek: mint rostáló, daráló, szártépő, répaágó, permetező, kaparó, fűvágó-kaszagép, 4 drb aratógép, 3 drb vetőgép, többrendbeli szivattyú, melegek, különböző gazdasági felszerelések mint: élék, hengerek, boronálók, körítűrésztb. és a végrehajtási jegyzőkönyvben felvett különböző ingóságok.

Venni szándékozók Suboticáról az árverés napján reggel 6 óra 15 perckor, — Senta és környékéről ugyanezen vonathoz csatlakozva — Sentáról reggel 1/28 órakor indulhatnak és Sarinovac vasuti megállóhelyre reggel 1/29-re érkeznek.

További felvilágosítást alulírt zárgondnok készséggel ad.

**Schiller Mór zárgondnok**  
Nova-Kanjiža.

8734



NEMESITETT, MAGASTÖRSZÜ

2 ÉVES

**RÓZSAFÁK**

A LEGSZEBB FÁKOKBAN, LEGJUTÁNYOSABB  
ÁRSAN KAPHATÓK

**GOSER ANTAL**

MŰ- és KERESKEDELMI KERTÉSZ  
SOMBOR, KRALJ PETRA ULICA 46.



8294

**Virágot a mamáskának!**

Irta: **Emile Ripert**

Néhány nap óta benépesedett a citharistai temetőbe vezető út. Közledett Halottak napja és a sírokat, amelyek közül még egynéhány várta a távollévő megdicsőülteket, teleszórták virágokkal. Óh! azok a virágok! Azelőtt ott virítottak az út mentén, az idei őszi azonban nem nyíltak, csak a kertekben és a kis Vince szomorkodva gondolt arra a csupasz sírgödörre, amelyen az édesanyja helyét egy egyszerű fakereszt jelölte meg. Azon nem lesznek virágok, mert ő neki kellene róluk gondoskodni, de hát hogyan vegyen a kertésztől, amikor egy árva souja sem volt. De hát honnan is lett volna pénze neki, akit Estéve bognármester könyörületből tartott és akinek nem volt semmije sem a rajta lévő szegényes ruhán kívül, amelyet egy évvel ezelőtt csináltattak neki akkor, amikor édesanyja, aki szintén a borzalmas háború áldozata lett, örökre eltávozott. Óh igen! a háború ragadta el őt is, nem pedig betegség, amint az orvosok mondták, akik olyan furcsa szavakat használtak, amikor az édesanyját a polgármesteri hivatal arról értesítette, hogy férje a champagne csatában elesett. Az édesanyja akkor egy nagyot sikoltott és vége volt. Ott fekszik abban a nagy gödörben, a temető kellős közepén és ő déltájában sokszor kereste fel a sírt, hogy az egyszerű fakereszt előtt térdrehullva könnyek között elrebegje azt az imát, amelyre az édesanyja tanította. Ilyenkor, hogy önmagát áltassa, ugy, amint a háború alatt cselekedte, sokszor imádkozott az édesapjáért is.

Csak hogy Halottak napjára nem elég az ima. Ő is virágokat szeretett volna hozni, mint a gazdagok, akik szépen telehintették a sírokat, a kápolnákat pedig földiszitették koszorúkkal és virágokkal telt porcellánedényekkel. Sőt még a szegények is találtak rá módot, hogy megtakarított garasáikból virágot vegyenek a kövér Fougasse kertésznél. A kis Vince először arra gondolt, hogy besurran a kertbe és a virágot szedő asszonyoktól kér egy bokrétára valót az ő mamáskája részére, aki ott fekszik a temetőben... igen ám, csak hogy Fougasse, aki ott lefelkedett, elcsipte a gallériájánál fogva, azután kikergette és azt kiáltotta utána, hogy belelő, ha még egyszer megcsipi. Szomorúan távozott a kis Vince és így gondolkodott magában:

— Nappal itt semmit sem lehet csinálni, majd megpróbálom éjjel! — Igen ám! könnyű ezt mondani, de a kertnek magas köfala van, azután meg Fougasse apónak harapós kutyái vannak. Azt is beszélék, hogy Fougasse, aki fél, hogy meglopják, éjszakánként töltött puskával cirkál a kertjében.

E! mit! hiszen én még kicsi vagyok, — mondta magában a kis Vince — és ha sötét lesz az éjszaka, senkisé fog észrevenni. A kutyáktól meg nem fél, hiszen az utóbbi napokban gyakran simogatta meg őket, úgyhogy azok a kezeit nyaldosva lizelegtek neki. Csak nem fogják megugatni. Hát még ha csontot is visz nekik! Kiszelte a tervet és napközben Estéve apó létráját az udvaron hagyta, mintha kint felejtette volna.

Koromsötét éjszaka volt és csak úgy szakadt az eső. A hideg esőben dobogó szívvvel vitte a kis Vince a létrát Fougasse kertje felé és odatámasztotta a falhoz. Azután felmászott reá és amikor a tetejére ért, merész elhatározással leugrott az esőtől puhára azott földre. Az éjszaka esőndjét csak az eső csobogása zavarta meg és a fű cuppogó pocolyákon át ment egyenesen a virágágyak felé, oda, ahol a krizantémek, ezek a szép virágok nyíltak. Fehérségük még a sötétben is világított, sápadt arcukkal olyan fájdalmasan bölöngáltak feléje, mintha lelkiük lett volna. Istenem, milyen szépen fogják majd díszíteni a mamáskája sírját, hogy fogják irigyelni még a gazdagok is. Eleinte féltékeny nyújtja ki a kezeit és leszakít egyet, azután meg egyet, egy lélek sincs a közelben, egyre bátrabb lesz és rövid idő alatt egész garmada krizantém simul már a mellére. Hogy fog örülni a mamája!... Ebben a pillanatban egy kiáltás tör elő ajkáról: — Mamán! Azután egy dördülés hallatszik és golyó furja át a kis Vince szívéét. Elvágódik a pocolyába, azután nem hallani mást, mint az eső zuhogását.

A hideg hajnalon ott találták a puha földön a kis Vincé kihült testét. A kövér Fougasse rideg arccal közeledik feléje, azután kezdi összeszedni a letépett virágokat. Egy bokrétára valót még ott szorongat a kezében a kis fű... és a gazda nem mert hozzájuk nyulni. Ezeket elviszi a kis Vince Halottak napján a mamáskájának.

**ZSÁK, ZSINEG, PONYVA**

kötéltárak, halászati cikkek, gurtnik, kárpitoscikkek  
jutahesszáraknak olcsó beszerzési forrása.

**ZSÁKKÖLCSÖNZŐ**  
**LEH és EPSTEIN NOVISAD**

8584

Temerianska ulica 9.

**30 dinárért**  
**Selyem florharisnya**

valamint a legolcsóbb divatcikkek olcsón csak

**KLOPPER IGNÁCNÁL**

Štrosmajerova ul. 7. (Halpiac) kaphatók.

**TUDAKOZÁSI és KÖZVETITÉSI INTÉZET**

**„LUCERNA JURIS“**

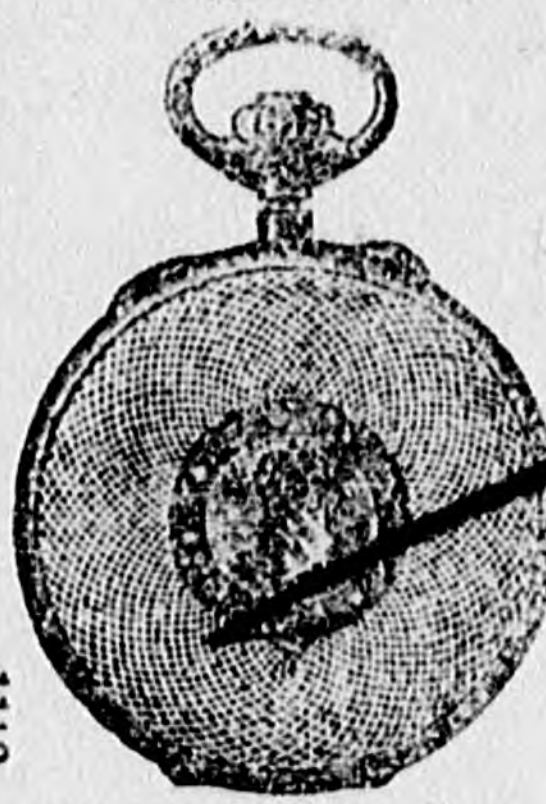
kereskedelmi és magánügyekben

**BEOGRAD Molarčeva 7. II. lépcső, I. em.**

A következő ügyekben eljár:

UTLEVÉL LÁTTAMOZÁST 30 dinár eljárási díj ellenében a vizumdíj hozzáadásával 24 óra alatt utánvét mellett intézi el.  
HIVATALOS LAPBAN hirdetéseket közlő, a legrövidebb idő alatt garantálja a megjelenést, a szintén mindennemű katonai ügyekben legpontosabb felvilágosításokkal is szolgál.

MIELŐTT



**órát, ékszert, chinazüst-árut evőeszközt vagy szemüveget**

vegyen, okvetlenül rendelje meg

**nagy képes árljegyzőkönyvemet.**

**Seidling Pál** órák, ékszerész és látványos NOVISAD  
Kr. Petra ulica 28.

**Weitzenfeld és Társa**

Alapítva: 1902. **Subotica** Telefon 190 sz.

Táviratcim: Kenderipar. Iroda: Városi bérpalota

Telep: Sentaí put.

**MOQUETTE-, GOBELIN- és SELYEM BUTORHUZATOK**  
**PATENT ROLETTA RUDAK**

AJÁNL: LOPOKRÓCOT, TŰZOLTÓ és KERTTÖMLÖKET, UJ LISZTES, GABONÁS, GYAPJU, TOLL-, KOMLÓ- és SZALMAZSÁKOKAT, MATRAC- és ROLETTA SZÖVETEKET JUTÁBÓL és LENBŐL, MINDENMŰ HÁZIVÁSZNAT, ZSINEGET, KÖTELET és HEVEDERT

**PONYVAELADÁS és HÖLCSÖNZÉS**

**Plisszirozást Gouvrirozást**  
**Gombáthuzást**

**GÉPAJOURT**

gyorsan, pontosan, olcsón vállalunk

**S. AD. ENGL** varrógépzületben

**BUTOROK**

**hálók, ebédlők, leányszobák, teljes lakásberendezések**

**mélyen leszállított áron**

Megrendelést pontosan készítek, saját vagy adott rajz után. Minden stílusban, legmodernebb kivitelben. Jótállással!

**Éder Kálmán** mű- és butorasztalos

MŰHELY és BUTORRAKTÁR:

Vilsonova ul. 40. (volt képezdével szemben)

**TŰZIFA és FASZÉN**

Ajánlunk azonnali vagy későbbi szállításra vagon-tételben és hajórakományonként prima egészséges bükk, gyertyán, vegyeshasáb és dorongfát, továbbá száraz vilázott faszenet a LEGOLCSÓBB napi árak mellett.

**„DANICA“**

Faipar és Butorgyár Osijek, Telefon 404.

**ALAPOS, KIMERÍTŐ, PONTOS és GYORS**

**INFORMÁCIÓT**

az ország bármely részéből jutányosan nyújt kereskedőkről és iparosokról

**RADIO REKLAM JUGOSLAVIJA**

SUBOTICA, Vilsonova ul. 14. TELEFON 11

Kérjen ajánlatot!

Kérjen próbainformációt!

7892

# Szönyeg-kiállítás!

# „MEKKA“

## SZÖNYEGGYÁR

15-én szombaton délután 4 órától vasárnap este 9 óráig rendezik a megrendelésre és raktárra készült

## PERZSASZÖNYEGEKBŐL I. KIÁLLITÁSÁT

gyárhelyiségében Aleksandrova ulica 9 szám Halbrohr-ház.

Mindenkit szívesen látunk!

## TYPOGRAPH S. C. KULTURSZAKOSZTÁLYA

1924. november 22-én és 23-án A VÁROSI SZÍNHÁZBAN

Reiter Ilonka, hangversenyénekes és Raczko Ilonka, műkedve ő primadonna felléptével színre kerül az

## ELVÁLT ASSZONY

Operett 3 felvonásban. Irta Gábor Andor, zenéjét szerezte Fall Leó. Rendező: Karin Lajos.

Jegyek előre válthatók Balázs J. Jenő uridivat-üzletében.

Helyárak: I—III. sorig 35 dinár, IV—VI. sorig 30 dinár, VII—XI. sorig 25 dinár. Magas földszint 20 dinár. Állóhely 15 dinár.

## „VASKO“

kereskedelmi és bizományi iroda Városi bérpalota Subotica Városi bérpalota

Közvetít, vesz és elad bel- és külföldi ingó és ingatlan vagyontárgyakat

Elvállal mindenféle kereskedelmi, gyári, iparvállalati és részvénytársasági könyvek vezetését, ellenőrzését, felülvizsgálását, lezárását, ieltár és mérleg készítését

Elfogad a biztosítás minden a azatára kiterjedő biztosításokat

Átvessz kereskedelmi, pénzügyi, ipari és egyéb vállalatok képviselőit és ügynökségeit

Érvényesít bel- és külföldi követeléseket és azoknak perenkívüli vagy peres behajtásáról gondoskodik

Ad pontos és megbízható információkat a helyi piacra vonatkozólag

Foglalkozik a fizetésképtelen cégek kiegyezése körül összes munkája oskal

## Tudnivalók a sorsolásról

Mint a Bácsmegeyi Napló több ízben megírta, 1924 január 18-án előfizetői és olvasói között kisorsol egy hold suboticei határban fekvő szántóföldet.

### Kik vehetnek részt a sorsolásban?

A sorsolásban résztvehet, tehát reménye van, hogy az egy hold szántóföldet megnyeri az, aki 3 hónapra 135 dinárral előfizet a Bácsmegeyi Naplóra és január 1-én előfizetése még nem jött le. Aki tehát most beküldi a 135 dinár előfizetési díjat, résztvesz a sorsolásban is.

### Mit kell tenni azoknak, akik naponta veszik meg a Bácsmegeyi Naplót?

Azok is résztvehetnek a sorsolásban, akik nem előfizetők ugyan, de naponta meg szokták venni a Bácsmegeyi Naplót. Ha gy ezek a sorsolásban résztvehetnek, azoknak csak annyit kell megtenni, hogy ne dobják el, ne tüzeljék fel a kiolvasott Bácsmegeyi Naplót, hanem tegyék el az újság első lapját és ezt gyűjtsék össze úgy, hogy el ne kálódjon. Hogy azután mikép igazolják azt, hogy ők a lap rendes vevői, azt később fogjuk megmondani. A fontos az, hogy november 10-től tegye el mindenki, aki példányonként veszi a Bácsmegeyi Naplót az újság első lapját, a címlapot.

### Hogy történik a sorsolás?

A sorsolás január 18-án, vasárnap délelőtt 10 órakor lesz s azon jelen lehet minden előfizető és mindenki, aki igazolta, hogy példányonként vásárolja a lapot. A megjelentek öt bizalmi embert küldenek ki, akik a jelenlevő kir. közjegyzővel együtt meggyőződnek arról, hogy minden előfizetőnek és minden igazolt példányszámonkénti vásárlónak a neve egyforma nagyságu cédulákra van felírva és hogy minden ilyen cédula elhelyeztetik az e célra elkészített urnában. A kir. közjegyző felkér valakit, hogy a sorsolást ejtse meg. Az urnából kihúzott első név tulajdonosa nyeri meg az egy hold suboticei földet. A sorsolásról a kir. közjegyző jegyzőkönyvet vesz fel.

### Milyen földet kap a nyertes?

A nyertesnek adandó egy hold föld Subotica határában, a városhoz közel van, kerti és szőlőművelésre alkalmas és azt a huzás után a nyertes nyomban birtokba veheti, az nevére lesz átírva, gazdálkodhat rajta vagy eladhatja.

### Milyen előnyök járnak az előfizetéssel?

A Bácsmegeyi Napló nemcsak jó, érdekes, megbízható, komoly lap, hanem a legolcsóbb újság is.

Naponta 12 oldalon jelenik meg, tehát több olvasni való van benne, mint más lapban.

Minden nap megjelenik, tehát hetenként hétszer kap az olvasó érdekes olvasni valót.

Annak ellenére, hogy minden előfizetőnek és olvasónak reménye van rá, hogy

## EGY HOLD FÖLD

birtokosává válik, az előfizetési díjat nem emeljük fel. Az előfizetés marad negyedévre 135 din.

Aki hozzánk fordul, annak postai befizetési lapot küldünk, hogy az előfizetési díj beküldése se kerüljön költségbe.

Naponta százan és százan fordulnak hozzánk ügyes-bajos dolgaikban tanácsért, közbenjárásért és mi mindenkinek díjtalanul szívesen állunk rendelkezésre. Még csak válaszbélyegyet sem kell küldeni, mindenkinek megírjuk a választ kérdéseire, ügyeiben eljárunk. A jövőben is mindenkinek, aki előfizetünk, vagy igazolja, hogy olvasónk, jogosan fordulhat hozzánk.

A suboticei előfizető kihordó úján, a vidéki előfizető postán kapja pontosan a lapot. Természetesen helyi-vidéki árusítóink is mindenkinek pontosan eljuttatják a lapot.

A példányonként vásárlókat még egyszer figyelmeztetjük, hogy az újság címlapját tegyék el. December első napjában megírjuk, hogy melyik öt novemberi lap címlapját küldjék be annak igazolásul, hogy a lapot megvették. Januárban szintén öt decemberi lapot jelölünk meg. Aki ezt a kétszer öt, összesen tíz lapot beküldi, az épúgy részt vehet a sorsolásban és minden egyéb kedvezményben, mint az előfizető.

## Előrehaladt idény miatt

az eddiginél is olcsóbban adom el saját készítményű

## kötött áruimat

Harisnya, keztyű, téli alsónadrákat gyári áron!

## Beck Jenő

kötöttáru üzeme Pašičeva ul. 10.

Speciális triko-áru üzlet: Pašičeva ulica 8. Gőzfürdő mellett.

1589

## TRAFIKANT GÁBOR ELŐNYAJÁNLATA

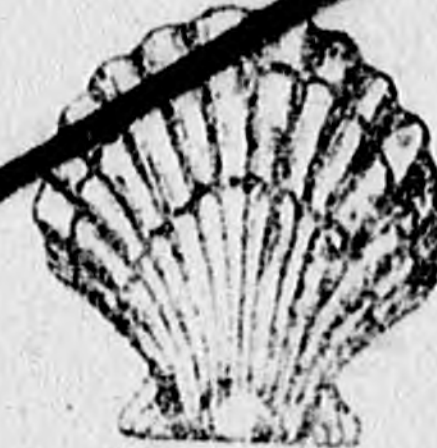
Telefon 4-65. SUBOTICA Telefon 4-65

a „ZORKA“

Első Jugoszláviai Vegyipar R. T. képviselőtében Sósav, Kénsav, Accumulatorsav, Rézgalic, Várgalic, Glaubersó, Cationált Sulfat

6192

a „SHELL-COMPANY“ képviselőtében:



„SHELL“ gépolaj  
„SHELL“ hengerolaj,  
„SHELL“ padlóolaj,  
„SHELL“ nyersolaj (motorolaj)  
„SHELL“ benzín  
„SHELL“ petroleum.

## KERESEK

EGY ÜGYES ÉS SZAKKÉPZETT

## MÉSZÉGETŐ MESTERT

ki több évi gyakorlattal rendelkezik. Fizetés megegyezés szerint, azonkívül tisztességes lakás és tüzevaló

Király József Senta mészégető telep

8701

Ügyes, komoly, jól bevezető

## rövidáru utazók

Bácska és Bánát részére azonnali beépésre kerestetnek. Ajánlatukat azonnal küldjék be

Weidinger S. és Zs. céghez Somborba.

8702

## AJÁNLOK

kereskedőknek és viszontárusítóknak mindennemű

## DÉLIGYÜMÖLCSÖT

és olasz terményeket, közvetlen behozatal ugyminty triss

maróni, citrom, datolya, kaliforniai-szilva, malaga, mazsola, füge füzérés, kosaras és csemege füge. Mindennemű déligyümölcs állandó raktára

## WEISZ JÓZSEF NAGYKERESKEDŐ

Subotica, Rudičeva ulica br. 1.

8703

**KORZÓ MOZI \* LIFKA MOZI**  
Csatorfától - vas napig

Werner Kraus és Korda Mária felelősek

**A házasságjóról**  
Grandiozus filmjűtek 6 fejezetben.  
Kendzse: Korda Sándor.

**APRÓHIRDETÉSEK**

Apróhirdetés egy szó 1 dinár, vastagbetűs és címszó keltezően számít. Legkisebb apróhirdetés ára 10 dinár. Alláskeresők az apróhirdetés díj felet fizetik. Előfizetési díj havonként 45 dinár, negyedévre 135 dinár. Kérdezőkártyákhoz válaszlevegő mellékelendő.

Onálgó könyvvezető, szerb-horvát, magyar és német levelező állást keres. Az állást kereső az apróhirdetés díj felet fizetik. Előfizetési díj havonként 45 dinár, negyedévre 135 dinár. Kérdezőkártyákhoz válaszlevegő mellékelendő.

**RUM és LIKÖR**  
ESSENCIAK  
**LANDAUER**  
DROGERIAPAN

Perlekt könyvelő, szerb-magyar levelező, állást keres. Az állást kereső az apróhirdetés díj felet fizetik. Előfizetési díj havonként 45 dinár, negyedévre 135 dinár. Kérdezőkártyákhoz válaszlevegő mellékelendő.

**LEVELÉZÉS**

Meikur. Vagyis az otthon voltam. Végül felhívtam fűrdőnő. De az voltam. Huszárharmadikát írták. Csökkeltem. 8737

Keresek december 14-én belépésű szobát szobaleányt. Fényképes ajánlatok Horvát Istvánné Csb. Bačka, küldendők. 8698

**HÁZASSÁG**

Házasság legközelebb körölbondoztatott. Cím: Közelebbi Subotica, Agri-15. H. 8605

**Világlexikon**  
november 15-ig 125 dinárért megvásárolható

Első körúli állást keres azonnali belépésre Magyar József, Starakaniza. 8591

**A BACSMEGYEI NAPLO**  
1925. január hó 18-án  
**EGY HOLD FÖLDET**  
sorsol ki olvasói között.  
A sorsolásban a **BACSMEGYEI NAPLO** példányonkénti vásárlói is részt vehetnek. Gyűjtsa össze a kiválasztott példányokat, hogy azokkal igazolhassa, hogy Ön is állandó vevője a lapnak.

**Maces népek**

teljes leírás az egész megyére keres a Szociális Orv. Izs. Hittudomány. - Ajánlatok fenti címre küldendők.

Keresek jóforgalmú vendéglőt vagy szobát bérbe, lehet barokk az F. H. S. területen. Keresnek is elment a k. ov. kék I. Cím: I. Jzica Katona pincer Subotica Soltoska ul. 16, a vendéglőben. 8752

**FOGLALKOZÁS**

Intelligens fiatal nőnek 1-2 évi praxissal jobb helyre soféri állást keres. Cím a kiadóban. 8523

Idősebb egyén mellé, hogy magára ne maradjon. Középdős nő szobatárs keresetnek. 100 dinár díjazást kaphat. Cím a kiadóban. 8725

**TERÉZIA** krém  
**ZYMOL** fagybetegsésem  
**LIKÖR és RUM** essencia

Kriszthaber és Spitzer fűszerüzlet kereskedő cégnek több tanonc fizetéssel felvétetik. 8730

**SZTIPICSA ÉTTERME**  
Strossmayerova ul. ca 12 sz.

Nagy választék elsőrendű ételkben, mérsékelt árak, uazso, hivatalnok és niszagiro uraknak 10 százalékos kedvezmény!!

Cinőtűzőny felvétetik. Elsősorú munkásság és csak olyan jelenkeznek, aki állandó munkára vállalkozik. Polgári cipőfeldolgozó készítő. Vilsonova ul. 56. 8592

**SPITZER LAJOS**  
SZŐRMENAGYÁRUHÁZÁBAN  
SUBOTICA  
NAGY  
KIÁRUSÍTÁS  
KEZDŐDIK  
SZŐRMEÁRUKBAN  
KABÁTOKBAN és BOÁKBAN

Takarítóleány napi 1 óra elfoglaltságát azonnal felvétetik. Cím Bácsmegeyei Napló kiadó hivatalában meg tudható. 8727

Német kisasszony, aki perlekt francia és szerb is. 8-12 éves gyermekek mellé azonnali felvétetik. Cím a kiadóban. 8681

Netzelőnek borogatóknak és asszonyoknak keresetnek. Cím a kiadóban. 8744

Gyermekekhez vagy árvasalkodóknak megköszönök. Tankönyv. Buzél németül és magyarul. Bővebbet Adám János cégnek. Hatfeld. Bánát. 8638

**Arverési hirdetés**  
Modern ház, a postához közel, f. hó 11-én (vasárnap) délután 11 órakor, iramban (Hitelbank palota) nyilvános árverésen eladatik.  
Dr. Biró Andor ügyvéd. 8721

Jóforgalmú vendéglő olesón eladó. Cím a kiadóban.

Eladó egy darab 34 HP 220 voltos villamos motor. Egy darab 110 voltos 40 amperes A. I. G. díjamo. kancsólóval. Hamburgi helyhely. Subotica. 8674

Antik butort, régi festményt és mezei kecskék megvételére. Szíves ajánlatokat kérek Sóváry Zoltán Bernák Subotica, Trenkova ulica 5. H. 8678

Gyermekáru eladó. Kárdos. Zim. Jovina 17. 8751

**SATIN garnitúrák plüssel**  
Készít: **GARDIO** vállalat, Sombor 8115

Mielőtt a félt **TÜZIFA** szükségletet fedezni kérjen ajánlatot.  
Vukobrat J. és Tsa. Cég. Subotica  
Telefon 669.

SEPRONYEI kemény- és puhafából minden méretben és színben. Csak nagyban Schiller Mihálynál. Nova-Kaniza. 8699

**KÜLÖNFÉLE**

Két különböző butorozott szobát intelligens fiatal ember részére december 1-ére kiadó. Cím: Intelligens-iroda. Vukobratova ulica 7. 8668

Pólvaúzatok, esőmenőknek való szobakosár, hímzett függönyek, mosdóra felszerelhető bolygósztal, olesón eladók. Cím a kiadóban. 8685

Egy háromszobos lakás díszszobával, teljes butorozattal régióval átadók. Tudakozni: Elni Béla, Nemzeti-kávéház délelőtt 9-12 délután 2-5. 8634

**KISS ZALOGINTÉZETE** mindenféle értékpapírokra kölcsönt ad. Zalogból visszafizetésre fogad gyapjuszövet, szőnyeg, v. fűtő, női ruhák és féltámaszok. Előzetes, ruhák, kapatok, szemüvegek és minden más tárgyak állandóan olesón eladhatók. Subotica I. Str. Bogovicsova (Mihályné) ul. 12. 2. 8697

Ház két kapu kerttel, 3 szobás lakás, istálló 8 lóra, több melléképület iparüzemnek, fakereskedésnek alkalmas eladó, azonnali átvehető. Subotica. Gajeva ul. 69. 8724

Ház két kapu kerttel, 3 szobás lakás, istálló 8 lóra, több melléképület iparüzemnek, fakereskedésnek alkalmas eladó, azonnali átvehető. Subotica. Gajeva ul. 69. 8724

Ház két kapu kerttel, 3 szobás lakás, istálló 8 lóra, több melléképület iparüzemnek, fakereskedésnek alkalmas eladó, azonnali átvehető. Subotica. Gajeva ul. 69. 8724

**Mákot**  
minden mennyiségben  
Mintázott ajánlatokat kérek.  
**Djordje Racic** nagykereskedő, Sombor

Üzletelhely a beltéren. Irodának alkalmas átadó. Bővebbet a kiadóban. 8645

2-3 elegáns butorozott ágyak és egyéb konyhaszükségekkel azonnal kiadó vagy butorát átadó. Bővebbet Irány-szálló portásánál. 8729

Két éves körkörös, nehéz, 8-as hímző-eszépítő, hozzá Schick - kármal egy új külön-külön új más vállalatok által eladó. Vas Ferenc, Topotina. 8683

Beltéren két esztendő butorozott szobát december elsőére kiadó. Úgyanott két kapu helyemelési ajánlatok kiadó. Cím a kiadóban. 8718

Nőstény lakástyúmat olesórcsónál. Hátul kármalért egy eladó. Cím a kiadóban. 8731

**Vas- és fémöntvényeket**  
gyárt, megkelez és galvanizál:  
**KRAUSZ**  
VELKI-BECSKEREK, a törvényszéki palota mellett. TELEFON 799

Szeredi szobákban egy kapu házhoz eladó. Cím a kiadóban. 8746

Pianino vagy zongora jókarban hosszabb időre kérésre. Cím a kiadóban. 8750

Magyar állami 12-es goyvos csapatvas eszélőgép. Horzblin-kazán, 8 éves, teljes garnitúrával eladó. Budavicsé Titus, Zednik. 8711

Lakás, 3 szobás, modern, háromszobás, azonnal beköltözhető. Környéken jó vonatosságkötéssel, kiválóan alkalmas tisztviselőknak. kiadó. Cím a kiadóban. 8615

Bővebbet a kiadóban. 8642

**VÉTEL-ELADÁS**  
Tatai darabos és brickettszén, szobafűtő- és szalon-szén rekultúrát állandóan kapható. Elér és Sipos. Subotica. Telefon 58. 8739

